

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR NARLIDERE BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	61

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	8
Tablo 8: İş Bitim Sürelerinin Net Olarak Belirlenmediği Bazı Yapım İşleri ile Hizmet Alımları	18
Tablo 9: İmar İşleri Müdürlüğü Bünyesinde Nar-Bel Şirket Personeli Olarak Çalışan Kişilerin Belediyede 2021-2019 Yıllarında Yaptıkları Görevleri Belirten Liste	36
Tablo 10: Gelir ve Personel Giderlerini Gösteren Tablo	44
Tablo 11: 696 Sayılı KHK Kapsamı Sırasında Geçişe İlişkin Bilgiler	44
Tablo 12: 696 Sayılı KHK Kapsamı Sonrasında Alınanlara İlişkin Bilgiler	45

KISALTMALAR

COVID	Koronavirüs
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KDV	Katma Değer Vergisi
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi
YİKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Aynı Pazar Yerinde Bir Kişiyeye İki'den Fazla Yer Verilmesi
2. Belediye Hizmet Binasındaki Çay Ocağı Giderlerinin Bütçeden Karşılanması
3. Belediyeye Ait Taşınmazların Dernek, Vakıf ve Meslek Kuruluşlarına Tahsis Edilmesi
4. Doğrudan Temin Suretiyle Gerçekleştirilen Bazı Harcamalarda İş Bitim Sürelerinin Net Olarak Belirtilmemesi
5. Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkisini Kullanması
6. Eğlence Vergisi Alınması Gereken İşyerlerine İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Yapılmaması
7. Emlak Vergisi Hesabında Asansör Farkının Dikkate Alınmaması
8. İdari Para Cezalarına İlişkin Alınan Encümen Kararının Mali Hizmetler Müdürlüğüne Bildirilmemesi Sebebiyle Tahakkukunun Yapılmaması
9. İmara Aykırı Yapılarla İlgili Yıkım Sürecinin İşletilmemesi
10. İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanan Kişilerle İlgili İnceleme Yapılması Sonucu Oluşan Emlak Vergisinde Hatalı İşlem Yapılması
11. İş Artışı Kapsamında Yapılan İmalatlarda İş Artışı Gerekçesinin Uygun Olmaması
12. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine İlişkin İşlemin Gerektiği Şekilde Yapılmaması
13. Kesinleşen Sayıştay İlamlarının Tahsilinin Yönetmeliğe Uygun Şekilde Yapılmaması
14. Kira Alacağından İstenen Şartların Tespiti Yapılmadan Vazgeçilmesi
15. Niteliği İtibariyle Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımının Danışmanlık Hizmeti Olarak Alınması

16. Semt ve Üretici Pazarlarında Tahsis Edilen Satış Yerlerinin Devrinde Alınması Gereken Tahsis Ücretinin Alınmaması
17. Giysi Atıklarının Toplanması Hakkının İhale Yapılmaksızın Sözleşme ile Verilmesi
18. Taşeron İşçi Sınırlamasına Tabi Olmaksızın Şirket Aracıyla İşçi Çalıştırılarak Bedelinin Belediye Bütçesinden Ödenmesi
19. Taşınmaz Kira Artışlarının Hatalı Uygulanması
20. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi
21. Taşıt Devirlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığından Uygun Görüş Alınmaması
22. Teknik Şartnamelerde Bulunan Bazı Düzenlemelerin Uygun Olmaması
23. Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinin Ruhsatsız Çalıştırıldığı Kolluk Kuvvetlerince Yapılan Tespiti Sonrası İşlem Yapılmaması
24. Verem Savaş Derneğinin İlçede Hizmet Veren Birimi Olmadığı Halde Eğlence Vergisinden Pay Verilmesi
25. Kapalı Teklif Usulü İle Yapılan İhalede İhale Karar Tutanağında Bulunması Gereken Bilgilere Yer Verilmemesi
26. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesaplarda Takip Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Narlidere Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Narlidere Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Narlidere Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 tane birim

belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü ve İmar Şehircilik Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 17 hizmet birimi alan ve amaçlarına göre ilgili Başkan Yardımcısına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	268	52
Sözleşmeli Personel	4	4
Kadrolu İşçi	133	116
Geçici İşçi	0	0
Toplam	405	172
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		93

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam bir adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Narlıdere Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Narlıdere Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	32.261.000,00	550.488,00 / 0,00	32.811.488,00	30.102.356,93	2.709.131,07	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	5.736.500,00	125.563,00 / 0,00	5.862.063,00	5.245.266,06	616.796,94	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.529.061,60	33.529.000,00	11.280.000,00 / 215.000,00	50.123.061,30	37.568.010,59	7.305.643,34	5.249.407,67
04	Faiz Giderleri	0,00	500.000,00	250.000,00	750.000,00	747.585,62	2.414,38	0,00
05	Cari Transferler	0,00	1.257.500,00	153.547,88	1.411.047,88	1.235.781,82	175.266,06	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	16.415.000,00	15.065.000,00 / 2.270.000,00	29.210.000,00	12.603.630,19	6.106.369,81	10.500.000,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	451.000,00	83.679,02	534.679,02	534.679,02	0,0	0,00
08	Borç Verme	1.386.652,48	1.500.000,00	6.000.000,00	8.886.652,48	5.990.990,89	0,00	2.895.661,59
09	Yedek Ödenek	0,00	7.850.000,00	6.923.277,90	926.722,10	0,00	926.722,10	0,00
Toplam		6.915.714,08	99.500.000,00	33.508.277,10 / 9.408.277,90	130.515.714,08	94.033.689,57	17.842.343,70	18.645.069,26

Narlıdere Belediyesinin 2021 mali yılı bütçesi ile 99.500.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 6.915.714,08 TL yıl içinde 24.100.000,00 eklenen net ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 130.515.714,08 TL olmuştur. Yıl içinde 94.033.689,57 TL bütçe gideri yapılmış, 17.842.343,70 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 18.645.069,26 TL ödenek ise 2022 yılına devretmiştir.

Narlıdere Belediyesinin 2021 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 99.500.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 94.500.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma ile gösterilen 5.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	32.356.000,00	29.070.620,33	203.407,30	28.867.213,03	89,22
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.057.000,00	9.933.358,34	57.126,29	9.876.232,05	75,64
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	12.601.000,00	2.990.888,36	0,00	2.990.888,36	23,74
05- Diğer Gelirler	32.141.000,00	33.382.105,11	47.324,93	33.334.780,18	103,86
06- Sermaye Gelirleri	4.510.000,00	6.082.456,34	0,00	6.082.456,34	134,87
08- Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	165.000,00				186,58
Toplam	94.500.000,00	81.459.428,48	307.858,52	81.151.569,96	86,20

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri % 86,20 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%89,22) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%75,64) beklenenin altında, sermaye gelirleri ise (%134,87) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	32.261.000,00	30.102.356,93	93,31
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.736.500,00	5.245.266,06	91,44
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	33.529.000,00	37.568.010,59	112,05
04- Faiz Gideri	500.000,00	747.585,62	149,52
05- Cari Transferler	1.257.500,00	1.235.781,82	98,27
06- Sermaye Giderleri	16.415.000,00		76,78

		12.603.630,19	
07-Sermaye Transferleri	451.000,00	534.679,02	118,55
08- Borç Verme	1.500.000,00	5.990.990,89	399,39
09- Yedek Ödenekler	7.850.000,00	0,00	100,00
Toplam	99.500.000,00	94.033.689,57	94,50

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri % 94,50 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutarlar aşılmamıştır. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenen oranda gerçekleşirken, diğer giderler bazı kalemlerde beklenenin altında bazı kalemlerde beklenin üstünde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	21.578.669,86	23.908.636,18	29.070.620,33	10,80	21,59
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.104.137,00	9.206.906,10	9.933.358,34	29,60	7,89
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	37.873,13	163.597,44	2.990.888,36	331,96	1728,20
Diğer Gelirler	21.564.814,16	25.183.022,33	33.382.105,11	16,78	32,56
Sermaye Gelirleri	545.019,03	1.009.462,56	6.082.456,34	85,03	502,54
Toplam	50.830.513,18	59.471.624,61	81.459.428,48	17,00	36,97
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	150.673,92	86.063,88	307.858,52	-57,12	257,71
Net Toplam	50.679.839,26	59.385.560,73	81.151.569,96	17,18	36,65

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 21.766.009,21 TL'lik (% 36,95) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlere 2.827.290,92 TL, (% 1.728,20) vergi gelirlerinde 5.161.984,15 TL, (%21,59) diğer gelirlere 8.199.082,78 TL (%32,56) ve sermaye gelirlerinde 5.072.993,78TL (%502,54) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	26.542.721,10	27.207.668,26	30.102.356,93	2,51	10,64
SGK Devlet Prim Giderleri	4.493.897,02	4.732.711,50	5.245.266,06	5,31	10,83
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	18.425.964,56	23.216.247,06	37.568.010,59	26,00	61,82
Faiz Giderleri	141.013,77	260.691,23	747.585,62	84,86	186,77
Cari Transferler	876.601,53	1.527.472,07	1.235.781,82	74,25	-19,09
Sermaye Giderleri	1.770.828,64	3.940.697,77	12.603.630,19	122,53	219,83
Sermaye Transferleri	366.559,24	395.318,60	534.679,02	7,85	-35,25
Borç Verme	5.056.324,38	7.221.793,53	5.990.990,89	42,83	-17,00
Toplam	57.673.910,24	68.502.600,02	94.033.689,57	18,78	37,26

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 25.525.701,10 TL (% 37,26) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında mal alım ve hizmet giderlerinde 14.351.763,53 TL'lik (%61,82) ve sermaye giderlerinde 8.662.932,42 TL'lik (% 219,83) artış belirleyici olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 76.859.400,35 TL, Faaliyet Geliri 78.093.013,25 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 1.233.612,90 TL olarak gerçekleşmiştir.

Narlidere Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Nar – Bel Narlıbahçe İm. Tek. Tur. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.	40.500.000,00	40.500.000,00	100

Belediye şirketinin pay sahibi olduğu şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Narlidere Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç

kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Narlıdere Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda belirtilmiştir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

Birimlere ait iş akış süreçleri belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler ile yetkiler ve yetki devrinin sınırları yazılı olarak belirlenmemiştir.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Performans programı ve faaliyet raporları yıllık olarak hazırlanmakta ve kurumsal web sitesi üzerinde yayınlanmaktadır. İdare kendi kurumsal risklerini ve iç kontrol risklerini belirlememiştir.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

İç denetim birimi mevcut değildir, atanan iç denetçi bulunmamaktadır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistem bulunmaktadır. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Narlıdere Belediyesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Aynı Pazar Yerinde Bir Kişiyi İki Den Fazla Yer Verilmesi

Aynı pazar yerinde bir kişiyi ikiden fazla satış yeri verildiği görülmüştür.

26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik’in “Satış yerlerinin işletilmesi” başlıklı 11’inci maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Aynı pazar yerinde, bir kişiyi doğrudan ya da dolaylı olarak en fazla iki satış yeri verilebilir.*” ve “Geçiş hükümleri” başlıklı geçici 1’inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında, “*(Değişik:RG-31/12/2012-28514 4.mükerrer) Pazar yerlerinin işletim yetkisinin kısmen veya tamamen devrini içeren metinler ile mevcut pazar yerlerindeki (Değişik ibare:RG-13/7/2013-28706) satış yerlerinin işletilme usulleri, 31/12/2014 tarihine kadar ilgili gerçek veya tüzel kişilerin de hakları gözetilerek belediyelerce bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.*” düzenlemeleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, aynı pazarda bir kişinin 185, 186, 199 ve 200 numaralı olmak üzere 4, bir kişinin 90, 91 ve 120 numaralı olmak üzere 3, bir kişinin 37, 38, 295 ve 296 numaralı olmak üzere 4 satış yerinin olduğu anlaşılmıştır.. Yönetmeliğin yayımlanmasından önce aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri olanların durumu Yönetmelik’in “Geçiş hükümleri” başlıklı geçici 1’inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtildiği üzere yönetmeliğe uygun hale getirilmelidir. Bu işlemin 31.12.2014 tarihine kadar yapılması gerektiği halde bugüne kadar yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında, devir işlemlerinin yapılması için belgeleriyle birlikte ilgili birime bildirildiği ve Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik'in "Satış yerlerinin işletilmesi" başlıklı 11'inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri olanların durumunun Yönetmelik'e uygun hale getirileceği ifade edilmiştir..

Aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri olanların durumu Yönetmelik'e uygun hale getirilmelidir.

BULGU 2: Belediye Hizmet Binasındaki Çay Ocağı Giderlerinin Bütçeden Karşılanması

Belediye hizmet binasındaki çay ocağı giderlerinin bütçeden karşılandığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (o) fıkrasında temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmanın belediye başkanına ait olduğu belirtilmiştir.

Belediyenin teknik birimlerinin olduğu hizmet binasında ilgili personelden para toplanarak çay vb. giderler karşılanmaktadır. Ancak Belediye ana hizmet binasında bulunan çay ocaklarında tüketilen sıcak ve soğuk içecekler için belediye bütçesinden ödeme yapılmakta ve tüketilen ürünler karşılığında personelden ise hiç para tahsil edilmemekte, dolayısıyla bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Personelin özel harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmemelidir. Özel harcama niteliğindeki bu giderleri hizmetten yararlananların karşılanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında, Başkanlık makamında bulunan çay ocaklarında 5393 sayılı Kanun ile İçişleri Bakanlığı'nın 25.4.1984 gün ve 27302 sayılı onayı ile yürürlüğe giren Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil, Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesi'nden bahsedilerek çay ocaklarında tüketilen ve soğuk içecekler için belediye bütçesinden ödeme yapıldığı, diğer katlarda kullanılan çay ocaklarında soğuk içecek servisi yapılmadığı, Müdürlüklere iş ve işlemler için gelen vatandaşlara temsil ağırlama giderleri bütçe ödeneği kapsamında çay servisi yapıldığı ifade edilmiştir. İdare cevabında, Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesinden bahsedilerek Belediye bütçesinden alımı yapılan alımların temsil ağırlama kapsamında değerlendirildiği belirtilmiştir. Kamu idaresi cevabında ana hizmet binasında bulunan personelin içecekleri konusunda bir değerlendirme yapılmamıştır.

Belediye çalışanlarının içecekleri gibi özel tüketim giderlerinin ilgili personel tarafından mı veya Belediye bütçesinden mi karşılanması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekir. Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesi 5393 sayılı Kanun'dan önce 1580 sayılı Kanun zamanında var olan yönerge'dir. 5393 sayılı Kanun'da temsil ve ağırlamanın nasıl olacağına yönerge ile belirleneceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla Kanuni dayanağı olmayan bir düzenlemedir. Bu nedenle belirtilen yönerge yürürlükte olmayan bir mevzuattır. Bir harcamanın temsil ve ağırlama kapsamında olup olmadığı harcamanın içeriğine göre değerlendirilmelidir. Temsil ve ağırlama belediyeye gelen ziyaretçilere veya dışarıdan beldeye gelen kişilerin yemek ve konaklama ile ikram giderlerini kapsar.

Yukarıda belirtildiği üzere Belediye ana hizmet binasında bulunan çay ocaklarında tüketilen içecekler toplu olarak belediye bütçesinden alındığından dolayı bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Belediye çalışanlarının içecek giderlerinin Belediye tarafından karşılanması Kanuni dayanağı olmadığı halde çalışanlara menfaat temin edilmesidir. Yapılan uygulama 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a da aykırıdır.

Belediye bütçesinden alımı yapılan içeceklerin yararlanan çalışanlar tarafından karşılanmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Belediyeye Ait Taşınmazların Dernek, Vakıf ve Meslek Kuruluşlarına Tahsis Edilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlara yönelik yapılan incelemede, taşınmazların 5393 sayılı Belediye Kanunu'na aykırı olarak vakıf, dernek ve meslek kuruluşlarına tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

denilmektedir.

Söz konusu düzenleme kapsamında mahalli idareler taşınmazlarını kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Söz konusu düzenlemede, belediyelerin dernek ve vakıflarla ortak hizmet projeleri geliştirebileceğinin belirtildiği ancak mülkiyetindeki taşınmazları dernek ve vakıflara tahsis edebileceğine ilişkin herhangi bir hükmün yer almadığı görülmektedir.

Sayıştay Genel Kurulu'nun 2017/1 Esas ve 5415/1 Karar No'lu İçtihadı Birleştirme Kararında;

"Konuya bir kamu idaresi olan belediyeler özelinde bakıldığında da taşınmaz tahsisinde kamu hizmetinin ve kamu idaresinin varlığı ölçütleri geçerliliğini korumaktadır.

Buna göre, belediyeler, mülkiyetlerindeki taşınmazlarını 5393 sayılı Kanun'un sosyal ve ekonomik amaçlı arsa ve konut üretimine ilişkin 69'uncu maddesindeki özel hükümler hariç olmak üzere aynı Kanun'un 75'inci maddesi ile 5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi çerçevesinde, ancak mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belediye meclislerinin bu konuya ilişkin alacakları kararla ve sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceklerdir.” denilerek belediyelerin taşınmazlarını, mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları dışındaki özel ve tüzel kişilere tahsis edemeyeceğine hükmedilmiştir.

Yine İçtihadı Birleştirme Kararında;

“... Öte yandan söz konusu tahsislerden bir kısmının bedelli olması yapılan işlemin tahsis niteliğini ortadan kaldırmamakta ve taşınmazın kiralandığı anlamına gelmemektedir. Kaldı ki belediye mülkiyetindeki taşınmazların kiralanması için belediye meclis kararı tek başına yeterli olmayıp böyle bir durumda 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.” denilmek suretiyle tahsislerden bedel alınmasının kiralama anlamına gelmeyeceği, kiralama işleminin 2886 sayılı Kanuna göre yapılması gerektiği hükmüne bağlanmıştır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “İçtihatların birleştirilmesi” başlıklı 58'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında ise; “İçtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi kararları Resmi Gazetede yayımlanır. Bu kararlara Sayıştay daire ve kurulları ile kamu idareleri ve sorumlular uymak zorundadır.”

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere rağmen belediyenin mülkiyetindeki, 8271 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazı 01.02.2013 tarihli 2013/23 nolu Belediye Meclisi kararıyla ...Derneğine 10 yıllığına, 8513 ada 2 nolu parseldeki taşınmazı 05.09.2017 tarihli 2017/53 nolu Belediye Meclisi kararıyla ... Odasına 10 yıllığına, 8196 ada 3 nolu parselde bulunan taşınmazı 03.03.2008 tarihli 2008/29 nolu Belediye Meclisi kararıyla ... Vakfına 30 yıllığına ortak hizmet projeleri kapsamında tahsis ettiği tespit edilmiştir. İdarenin dernek, oda ve vakıflara taşınmaz tahsisinin mevzuata aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında; taşınmaz tahsisi yapılan vakıf ve derneklerin kamu yararına çalışan dernek ve vakıf statüsünde olduğu veya 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları olduğu, bu kapsamda

kamuoyunun refah ve mutluluğu için Meclis Kararına dayalı ortak projeler kapsamında faaliyet yürütebilecekleri alan için yer tahsisi yapıldığı belirtilmiştir. Kamu idaresi cevabında belirtilen açıklama mahalli idarelere ait taşınmazların kamu kurumları dışındaki dernek, vakıf veya meslek kuruluşlarına tahsis edebilmelerine imkan vermemektedir. Bu kuruluşlarla ortak proje gerçekleştirilmesi de bu durumu değiştirmemektedir.

2018 yılı Denetim Raporunda da yer verilen bu hususta, mevzuata aykırı yapılan tahsis işlemlerinin iptali sağlanarak bundan sonraki tahsis işlemlerinin de Kanun'a uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Temin Suretiyle Gerçekleştirilen Bazı Harcamalarda İş Bitim Sürelerinin Net Olarak Belirtilmemesi

Belediye tarafından doğrudan temin suretiyle gerçekleştirilen bazı hizmet alımları ile yapım işlerinin belirli bir süreyi ihtiva etmesine karşılık bunlara ilişkin sözleşme yapılmadığı ve teknik şartnamelerde iş bitim süresinin net olarak belirlenmediği, bazı hizmet alımlarına ilişkin sözleşmelerde ise iş bitim sürelerine ilişkin çelişki oluşturabilecek ifadeler yer verildiği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.1.1.3'üncü maddesinde, "Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur." düzenlemesi yer almaktadır.

Doğrudan temin suretiyle gerçekleştirilen ve sözleşme ve şartnamelerinde iş bitim sürelerine ilişkin açık ve net ibareler bulunmayan bazı harcamalar tabloda belirtilmiştir.

Tablo 8: İş Bitim Sürelerinin Net Olarak Belirlenmediği Bazı Yapım İşleri ile Hizmet Alımları

İşin Adı	Sözleşme Bedeli (KDV hariç)	Açıklama
Atatürk Kültür Merkezi İçerisinde Bulunan Tiyatro ve Kongre Salonuna Ait Ses Işık Odası	23.850,00 TL	Niteliği itibariyle bakım hizmeti olduğundan süre ihtiva etmektedir. Sözleşme mevcut değildir. Teknik Şartnamede de iş bitim süresi net olarak belirlenmemiştir.

Ekipmanlarının Bakım ve Onarım İşleri		
Yukarıköy Mevkii 12 adet DEKORATİF DİREK alımı ve muhtar Şengül güler parkına 14 adet galvaniz direk alımı işi	61.442,00 TL	Montaj içerdiği için belirli bir süreyi de ihtiva ediyor. Sözleşme mevcut değildir. Teknik Şartnamede de iş bitim süresi net olarak belirlenmemiştir.
Yukarıköy Kentsel Sit Alanına İlişkin Koruma Amaçlı İmar Planı Değişiklikleri İşleri	83.750,00 TL	Sözleşmenin 7'nci maddesinde yer alan; "İş teslim süresi 90 iş günüdür. İşin bitim süresine iş programında belirtilen analiz, sentez, planlama süreci ile ilgili belediyenin inceleme ve kontrol süresi dahil edilmeyecektir." ve, İşe Başlama Tarihi: 23.06.2021 İş Bitim Tarihi: 04.11.2021 ibareleri tutarlı görünmemektedir.

İsteklilerin sağlıklı bir teklif verebilmesini teminen, düzenlenecek şartnamelerde iş bitim süresinin tereddüte meydan vermeyecek şekilde belirlenmesi, alınacak hizmetin belirli bir süreyi ihtiva etmesi durumunda, iş bitim sürelerine ilişkin hükme sözleşmelerde de yer verilmesi gerekir.

BULGU 5: Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkisini Kullanması

Belediyede kadrolar dolu olduğu halde başka birinin kadroya vekâlet ettirildiği, vekâlet ettirilen kişinin harcama yetkilisi olarak da görev yaptığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesine göre, memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği, yine boş kadrolara ait görevlerin de vekâleten gördürülebileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 63'üncü maddesinde, “*Belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.*” denilerek harcama yetkilisinin tanımı yapılmış, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’nun “Harcama yetkisi ve yetkilisi” başlıklı 31'inci maddesinde de, “*Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.*” hükmü yer almıştır. 5018 sayılı Kanun’a istinaden çıkarılmış olan 1 seri numaralı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ’de harcama yetkililerinin belirlenmesi konusunda, “*5018 sayılı Kanununun 5436 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesinin birinci fıkrasında bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. Bu hüküm uyarınca bütçe sınıflandırması harcama yetkilisini belirleyen temel unsur olmaktadır.*” denilerek harcama yetkisinin kim tarafından kullanılacağı açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, Belediyede müdür kadrolarında bulunan kişiler var iken o kadrolara vekâleten görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Dolu kadroya vekâleten görevlendirme yapılamayacağından dolayı harcama yetkililiğini de vekâleten görevlendirilen yerine asıl kadroda bulunanın kullanması gerekir. Bu kişiler görevden alınmadığı ve bu kadrolar boş olmadığı sürece yetkinin vekâleten görevlendirilen kişilerce kullanılması mümkün değildir. Şüphesiz 657 sayılı Kanun’da memuriyette kadroyu esas almıştır. Belediyede üç müdürlükte kadrolar dolu olduğu halde başka birileri görevlendirilmiş ve harcama yetkililiği görevlendirilen kişilerce kullanılmıştır.

Kamu idaresi cevabında, vekaleten yapılan görevlendirmelerin işin niteliği ve deneyimi nedeniyle kadro imkanları doğrultusunda Belediye Başkanının kararıyla yapıldığı, boş kadro bulunması halinde, birim yöneticisinin harcama yetkilisi olarak görevlendirilmesine ilişkin iş ve işlemler de bu hususun dikkate alınarak yapılacağı ifade edilmiştir. Herhangi bir gerekçe müdür kadrolarında bulunan kişiler var iken, o kadrolara başka birinin vekâleten görevlendirileceğinin dayanağı olamaz. Ancak dolu kadro boşaltıldıktan sonra vekaleten görevlendirme yapılabilir. Belediye Başkanı vekaleten görevlendirme yapar iken, gerekli düzenlemeleri dikkate almalıdır.

Dolu olan kadrolara vekâleten görevlendirme yapılmaması ve harcama yetkililiğini de kadroda bulunan kişinin kullanması gerekir.

BULGU 6: Eğlence Vergisi Alınması Gereken İşyerlerine İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre alınması gereken eğlence vergisi ile ilgili gerekli tahakkuk ve tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kiraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde için mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21'inci maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde ki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren gazino, playstation, bilardo ve eğlence vergisine tabi oyun salonu olarak faaliyette bulunan işletmeler ile canlı müzik yapan yerlerle ilgili 2017-2021 yılları için eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu işletmelerin geçmiş yıllara ve mevcut yıla yönelik eğlence vergisi tahakkuklarının yapılması Kanun gereğidir.

Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan işletmelerle ilgili olarak belirlenen tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 7: Emlak Vergisi Hesabında Asansör Farkının Dikkate Alınmaması

Emlak vergisinin hesaplanmasında, asansör farkının dikkate alınmadığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, binalarda vergi değerinin takdir komisyonlarınca yeniden takdir edilmek suretiyle kesinleşen arsa veya arazi metrekare birim değerleri ve bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri esas alınmak suretiyle tespit olunacağı hüküm altına alınmıştır. 13 ve 49 seri numaralı

Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'ne göre binalarda vergi değeri hesabında, binanın/bağımsız bölümün dıştan dışa yüz ölçümü ile her yıl Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük gereği belirlenen bina metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösteren cetvelde yer alan ortalama rakam çarpılmalıdır. Bu çarpım sonucu ortaya çıkacak rakama, **varsa %6 oranında asansör**, %8 oranında kalorifer veya klima tesisatı farkı ilave edilmelidir. Ancak asansör tesisatından yararlanmayan zemin, bodrum kat için asansör farkı eklenmemelidir.

Bina vergi değerinin (matrahının) tespitinde bağımsız bölümün yüz ölçümü yani m² si büyük önem taşımaktadır. İnşaat maliyet bedeli, kalorifer ve asansör farkı bunun üzerinden hesaplanmaktadır. Belediye sınırları içerisindeki asansörlerin yıllık periyodik kontrollerinde yapı ruhsatında asansörü olmayan ancak asansörü olan binalar tespit edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda 390 dairenin asansörü olduğu halde, bildirim yapılmadığı anlaşılmıştır. Böylece yapı ruhsatında asansörü olmayıp fiilen asansörü olan binalarda asansör farklarının emlak vergi değerlerine eklenmediği görülmüştür. Yapı ruhsatında asansör bulunmayan ancak fiilen asansörü bulunan asansörlerin emlak vergi değerlerine asansör farkının da eklenerek hesaplanması gerekir. Asansörün yapıldığı tarihten itibaren zamanaşımı süresine de dikkat edilerek emlak vergi fark tahakkukunun yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında, asansörlü olup bildirim olmayan 390 kayıta rastlandığı, 132 adet mükellefle ilgili geriye dönük tahakkuk işlemi yapıldığı, geriye kalanların zemin ve bodrum katlarda bulunan bağımsız bölümleri bulunduğu için tahakkuk işleminin yapılmadığı ifade edilmiştir. İdare tarafından gerekli tahakkuk işlemi yapılmıştır. Bundan sonraki süreçte ise, kontrollerin belli tarihler itibarıyla yapılması gerekmektedir.

Emlak vergisi hesabının belirtilen hususlara uygun şekilde ve belli sürelerle kontrollerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 8: İdari Para Cezalarına İlişkin Alınan Encümen Kararının Mali Hizmetler Müdürlüğüne Bildirilmemesi Sebebiyle Tahakkukunun Yapılmaması

Kanuna aykırı olduğu tespit edilen eylem karşılığı düzenlenen idari para cezalarına ilişkin Encümen kararının Yazı İşleri ve/veya İlgili Müdürlük tarafından Mali Hizmetler Müdürlüğüne bildirilmemesi nedeniyle para cezasının gereğinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un "Malî hizmetler birimi" başlıklı 60'ncı maddesinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmenin, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmenin, idarenin diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütme ve sonuçlandırmanın, malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlama ve danışmanlık yapmanın malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği, "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde de, muhasebe hizmetinin gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri olduğu belirtilmiştir.

İlgili birimler tarafından düzenlenen tutanaklara istinaden Encümen tarafından idari para cezası verilmiştir. Encümen tarafından verilen karar ilgili birime gönderilerek ilgili kişiye bildirim yapılması ve sonrasında da tahakkuk için Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderilmesi gerekir. Encümen kararı alındığı halde ilgili birimler tarafından bildirilmeyen ve tahakkuk kaydı ile takip eden sürecin işletilmediği 19 adet ve süresinde işlem yapılmayan 6 adet idari para ceza kararı bulunduğu görülmüştür. Bu durum idarenin gelir kaybına neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, Encümen tarafından verilen idari para cezalarına ilişkin kararların gereğinin yapılması için ilgili birime ve tahakkuk işlemi için de Mali Hizmetler Müdürlüğüne bildirilmediği, ilgili Müdürlükler tarafından bildirilmeyen encümen idari para kararlarının tahakkuk ve tahsilat için bildirimlerinin sağlanarak tahakkuk işlemlerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

Encümen tarafından verilen idari para cezalarına ilişkin kararların gereğinin yapılması için ilgili birime ve tahakkuk işlemi için de Mali Hizmetler Müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: İmara Aykırı Yapılarla İlgili Yıkım Sürecinin İşletilmemesi

İmar Kanunu'na aykırılığı tespit edilen yapılarla ilgili gerekli sürecin işletilmediği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar" başlıklı 32'nci maddesinde, ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı

yapıldığının ilgili idarece tespitinin yapılması, yapının mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı, durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılacağı, tebligatın bir nüshasının muhtara bırakılacağı, bir nüshasının da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderileceği, bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibinin, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak mührün kaldırılmasını isteyeceği, aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mührün kaldırılarak inşaatın devamına izin verileceği, aksi durumda ruhsatın iptal edileceği, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binaların, belediye encümeni kararını müteakip belediye tarafından yıktırılacağı ve masrafının yapı sahibinden tahsil edileceği, yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabileceği veya yıktırılabilceği, bu durumda yıkım maliyetlerinin %100 fazlası ile ilgili idareden tahsil edileceği, ilgili idarenin ödememesi durumunda 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlerden yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmemesi veya ruhsat alınmaması üzerine yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınması ve bu karardan itibaren de yıkımın gerek ilgili gerekse de idare tarafından en geç altı ay içinde gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Şüphesiz Belediye yıkım sürecini işletmekle yükümlüdür. Şayet Belediye en geç altı ay içinde yıkım işlemini yapmadığı takdirde söz konusu yapıların Bakanlıkça yıkılabileceği veya yıktırılabilceği, bu durumda da yıkım maliyetlerinin % 100 fazlası ile ilgili Belediyeden tahsil edileceği açıktır. Diğer taraftan 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Yeniden gecekondu yapımının önlenmesi" başlıklı 18'inci maddesinde de, Belediye sınırları içinde veya dışında, belediyelere, Hazineye, özel idarelere, katma bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarda veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak, daimi veya geçici bütün izinsiz yapıların hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, belediye veya Devlet zabıtası tarafından derhal yıktırılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, imara aykırı yapılarla ilgili Encümenin yıkım kararını aldığı, yıkım kararı alındığı tarihten itibaren gerek ilgili gerekse de Belediye tarafından en geç altı ay içinde yıkımın gerçekleştirilmediği, böylece imara aykırı yapının kişilerce idari para cezası ödenmekle

hakkı olduğu izlenimine neden olduğu görülmüştür. Her ne kadar 2020 yılından itibaren ülkemizde de yaygınlaşan COVID-19 salgını sonrası esnek-dönüşümlü çalışmaya geçilmesi ve acil işlere yönelmesi nedeni ile yıkım işlemlerinin yapılamadığı ve program dahilinde yapılacağı ifade edilmiş ise de, Encümenin 2019 yılından bu güne kadar aldığı yıkım kararlarının yerine getirilmemesi açıklanan gerekçeyle uyumlu değildir. Belediyenin “İyi yönetim ilkesi”ne aykırı hareket etmesinin kişilerde uygulamanın hukuka uygun olduğu izleniminin oluşmasına neden olduğu, bir başka ifadeyle, kamu otoritesinin (kamu görevlilerinin) hareketsizliği kişiler lehine uygulamanın uygun olduğu yolunda beklentinin oluşmasına yol açtığı göz önüne alınmalıdır. 3194 sayılı Kanun’a uygun işlemi yapmayan kamu görevlilerinin sorumluluğunun bulunduğu açıktır.

Kamu idaresi cevabında, İmara aykırı yapıların yıkım sürecinin işletilmesi için 2020 yılından itibaren ülkemizde de yaygınlaşan COVID 19 salgını sonrası esnek dönüşümlü çalışmaya geçilmesi ve acil işlere yönelmesi nedeniyle yıkım işlemlerinin yapılamadığı, 2020 yılı öncesinde ise kendi imkanları ile yıkımı yapamadıkları için Büyükşehir Belediyesi’nden destek istendiği ancak gerekli desteğin sağlanmadığı, yıkımların yapılması için yapılan ihaleye katılım sağlanmaması nedeni ile ihalelerin iptal edildiği ifade edilmiştir. Kamu idaresi cevabında genel ifadeler ile yıkım yapılmamasının gerekçeleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Kamu idaresi cevabundan da anlaşılacağı üzere belirtilen hususların bir kısmı yukarıda belirtilmiştir. İdare tarafından belirtilen hususların hiçbiri imara aykırı yapıların yıkılmama gerekçesi olamaz.

Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilip getirilmediği ile ilgili tespitin yapılarak imara aykırılığın giderilmemesi durumunda iki ay içinde yıkım kararı alınması ve yıkım kararı alındığı tarihten itibaren ise en geç altı ay içinde yıkım işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanan Kişilerle İlgili İnceleme Yapılması Sonucu Oluşan Emlak Vergisinde Hatalı İşlem Yapılması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre indirimli emlak vergisinden yararlananlarla ilgili incelemenin belli aralıklarla yapıldığı, ancak bu hakkı iptal edilenlerle ilgili tarhiyatta hatalı işlem yapıldığı görülmüştür.

1319 sayılı Kanun’un “Nispet” başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında “*Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç*

olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir” hükmü yer almaktadır. Anılan hükmün verdiği yetkiye dayanılarak çeşitli tarihlerde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ile 1999-2006 yılları için ve 2006/11450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2007 ve müteakip yıllar için gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskene sahip olmaları halinde (2004 yılından itibaren intifa hakkına sahip olunması hali dâhil), bu meskene ait bina vergisi oranı sıfır olarak belirlenmiştir.

Kanun ve adı geçen Bakanlar Kurulu Kararları birlikte değerlendirildiğinde, gelirleri kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200m²'yi geçmeyen tek meskeni olması halinde Kanun'un Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden bu meskenlere ait vergi oranları 1999 yılından itibaren sıfır olarak uygulanmaktadır.

12.05.2005 gün ve 25813 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 44 seri numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin “II- Hiçbir Geliri Olmadığını Beyan Eden Mükelleflerin Geliri Veya İkinci Bir Meskeni Bulunduğunun Tespit Edilmesi Halinde Yapılacak İşlemler” başlıklı kısmında, “Hiçbir geliri olmadığını taahhüt eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, gelir vergisine tabi hizmet karşılığı elde edilen ücret, ticari, sınai, mesleki ve zirai faaliyet geliri ile menkul ve gayrimenkul sermaye iradı, faiz ve temettü veya benzeri bir gelirin olmaması gerekmektedir.

Mükelleflerin, yukarıda belirtilen türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir meskene sahip olmaları halinde, bu değişikliği mükellefiyetlerinin bulunduğu belediyeye bildirmeleri zorunludur.

Öte yandan, indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile

durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken vergi, cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacaktır.” açıklaması yer almaktadır.

1319 sayılı Kanun’un “Bina ve arazi vergilerinde zamanaşımı süresinin başlangıcı” başlıklı 40'inci maddesinde, bildirim dışı kalan binaların vergi ve cezalarında zamanaşımının, bu binaların bildirim dışı bırakıldığına idarece öğrenildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren başlayacağı ifade edilmiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 20.12.2017 gün ve 30276 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Esas:2016/43 ve Karar:2017/146 sayılı kararında da açıkça bu durum ifade edilmiştir. Dolayısıyla idarenin bildirim dışı kalan meskenlerden bilgi sahibi olduğu yıl zamanaşımının başlangıcı olmaktadır. Örneğin, idare 2017- 2021 yılları arasında haberdar olduğunda zamanaşımı süresinin başlayacağı tarih olarak 2017- 2021 yılları göz önünde bulundurulmalıdır. Verginin tahakkuku ise muafiyetin kalktığı yıl olarak dikkate alınmalıdır. İkinci taşınmazı veya emekli aylığı dışında gelir elde etmesi veya ticari faaliyeti olan bir kişi bu işlemi 2012 yılında yapmış ve bu durumu Belediyeye bildirmemiş ise vergi 2013 yılından itibaren cezalı olarak tahakkuk ettirilecektir. Emlak vergi muafiyetinden yararlanan kişilerle ilgili 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda 2017-2021 yıllarında şartları taşımayan kişilerin indirimli emlak vergisinden yararlandırılmasına son verilmiştir. Ancak emlak vergisi açısından muafiyetin kalktığı yıldan itibaren emlak vergi tahakkuku yapılması yerine beş yıl geriye gidilerek emlak vergi tahakkuku yapılmıştır. Emlak vergi muafiyetine son verilip beş yıldan fazla geriye tahakkuk yapılması gerektiği halde toplam 43 kişi ile ilgili olarak bu şekilde işlem yapılmamıştır. 43 kişinin muafiyetin kalktığı yılı takip eden yıldan itibaren emlak vergi tahakkuku yapılmalıdır. Emlak vergi muafiyetinden yararlanan kişilerin ikinci taşınmaza sahip olup olmadığı, emekli aylığı haricinde geliri olup olmadığı ve çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı olup gelir elde eden kişilerle ilgili de muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığı ile ilgili gerekli incelemenin belli sürelerle yapılması gerekir.

İndirimli emlak vergisinden yararlanamayacak kişilerin emlak vergisi tahakkuklarının muafiyetin kalktığı yıldan itibaren olması, zamanaşımı süresinin tespitinin yapıldığı yıldan başlatılması ve muafiyetten yararlanan kişilerle ilgili gerekli incelemenin yapılması gerekir.

BULGU 11: İş Artışı Kapsamında Yapılan İmalatlarda İş Artışı Gerekçesinin Uygun Olmaması

Belediyenin ihale ettiği yapım işinde; bazı imalatlarda iş azalışı yapılırken bazı imalatlarda iş artışı yapıldığı, bununla birlikte bu değişikliğe ilişkin verilen tutanakta açıklayıcı ve zorunluluk arz eden bir gerekçeye yer verilmediği görülmüştür.

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesinde;

"Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir."

düzenlemelerine yer verilmiş olup, bu kapsamda Kanun'un 24'üncü maddesinde belirtilen şartların oluşması durumunda aynı yükleniciye iş yaptırılması mümkündür.

Bu kapsamda, İdarece açık ihale usulü ile ihale edilen ve birim fiyat teklifi alınan, sözleşme bedeli 599.659,50 TL (KDV hariç) olan Güngören Caddesi ve Yan Yollarının Yayalaştırılıp Düzenlenmesi İşi kapsamında yüklenici ile yapılan sözleşmede, birim fiyatı 33,00 TL olan Kare Parke Temini ve Döşenmesi (20x20x8) imalat miktarı 6.352 metrekare, birim fiyatı 96,00 TL olan Kare Parke Temini ve Döşenmesi (10x10x8) imalat miktarı 130 metrekare olarak öngörülmüşken; 10.02.2021 tarihli ilk hakedişten itibaren, 4735 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesine göre Kare Parke Temini ve Döşenmesi (20x20x8) imalatlarında iş eksilişine, Kare Parke Temini ve Döşenmesi (10x10x8) imalatlarında iş artışına gidildiği görülmüştür.

Yapılan bu iş artışının gerekçesi olarak 12.05.2021 tarihli tutanakta aynen "*Çemberciler sokak ve Yaman Sokakta bulunan otopark alanının ihtiyaca yönelik daha önceden yapılan*

*iyileştirme çalışmaları neticesinde projeden çıkarılmıştır. Ayrıca projemizde geçici otoparklanma alanlarında 10*10 mineral yüzeyli parke taşları uygulanmış ve uygulanan alan metraj hesapları ekteki projelerde belirtilmiştir.”* ibarelerine yer verilmiş, bunun dışında da ihale dosyasında yapılan imalat değişikliklerine ilişkin herhangi bir gerekçeli rapora rastlanmamıştır. 4735 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesinde iş artışının hangi koşullarda yapılabileceği belirtilmiş olup, söz konusu tutanaktaki ifadelerden imalat değişikliklerine ilişkin öngörülemez bir durum olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, imalat değişikliklerine ilişkin gerekçe gösterilen tutanak tarihinin, Kare Parke Temini ve Döşenmesi (10x10x8) imalatlarında iş artışı yapılan ilk hakediş tarihinden sonrasına tekabül ettiği de göze çarpmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 2’nci maddesinde, “*Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz.*” hükmüne yer verilmiş olup, İdarenin açıkça verdiği gerekçeli bir olur bulunmaksızın; sözleşme kapsamında birim fiyatı daha düşük olan Kare Parke Temini ve Döşenmesi (20x20x8) imalatlarının, birim fiyatı daha yüksek olan Kare Parke Temini ve Döşenmesi (10x10x8) imalatlarıyla değiştirilmesi; her ne kadar yapılan iş artışı 4735 sayılı Kanun’da belirtilen limitler dahilinde yapılmış olsa da, dürüstlük kurallarına uygun düşmemektedir.

4735 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesi çerçevesinde aynı yükleniciye iş yaptırılabilmesine imkan veren düzenlemenin uygulanmasında dürüstlük kurallarına riayet edilmeli; iş artışı kapsamında yapılan imalatlarda yüklenici karını maksimize edecek orantısız durumlardan kaçınmak için hassasiyet gösterilmelidir.

BULGU 12: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerine İlişkin İşlemin Gerektiği Şekilde Yapılmaması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili Yönetmelik’e aykırı işlem tesis edildiği görülmüştür.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in "İşyeri açılması" başlıklı 6’ncı maddesinde, “*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel*

mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır...” düzenlemesi yer almaktadır.

Belediye zabıta görevlilerince işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin tespiti sonrası ruhsat alınması için ihtarname kağıdı ile 15 gün süre verilmekte, kapatma ise tespit sırasında yapılmamaktadır. Genel olarak işyerinin ruhsatsız olduğu tespit edildiği durumda 5326 sayılı Kabahatlar Kanunu'nun 32'nci maddesine göre ceza uygulanmakla birlikte, bazı durumlarda ise ceza ihtarname ile verilen süre sonunda ruhsat alınmaması durumunda uygulanmaktadır. Yani belediye bilgi sahibi olmasına rağmen kapatma/mühürleme işlemini yapmamaktadır. Ruhsat alınmadan açılan işyerlerinin tespiti halinde süre verilmesi mümkün değildir. Tespit halinde hem idari para cezası hem de kapatma işleminin uygulanması asıldır. Yönetmelik'teki “*İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.*” hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerinin tespit edildiği tarih itibariyle kapatılması ve iş yeri açma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerleri hakkında tespit tarihi itibariyle idari para cezası uygulanması gerekir.

BULGU 13: Kesinleşen Sayıştay İlamlarının Tahsilinin Yönetmeliğe Uygun Şekilde Yapılmaması

2017 yılı hesabına ilişkin ilamda yer alıp kesinleşen tutarların sorumlulardan tahsili için gerekli işlemlerin Kanun ve Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun yapılmadığı görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun “Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu” başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri*

ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.”, dördüncü fıkrasında, “Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.”, yedinci fıkrasında, “Yukarıdaki hükümlere uymayanlar ile 6 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarının gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak ve zamanında yerine getirmeyen ilgililer hakkında Sayıştayın istemi üzerine disiplin veya ceza kovuşturması yapılır.”, “İlamların infazı” başlıklı 53’üncü maddesinde, “(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.” düzenlemesi yer almaktadır.

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Rızaen ve sulh yolu ile tahsilat” başlıklı 13’üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, “Aylıklardan yapılacak kesinti tutarı, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamaz.”, “Kamu zararından doğan alacaklarda taksitlendirme” başlıklı 16’ncı maddenin birinci fıkrasında, “Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir.”, ikinci fıkrasında, “Taksitlendirme süresi azami beş yıldır.”, beşinci fıkrasında, “Sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır. Sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair “resen borç senedi ve kefaletname” alınır. Kanununun 79 uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek “resen borç senedi ve kefaletname” için noter tasdiki aranır.” düzenlemeleri yer almaktadır. 2017 yılı için belirlenen parasal sınır 16.000,00TL, 2021 yılı için belirlenen parasal sınır ise 20.000,00TL’dir.

2017 yılı hesabına ilişkin 23.01.2019 tarih ve 46 sayılı ilamın 1’inci maddesiyle 389.071,20TL’nin sorumlu olarak yer alan üç kişiye 11.12.2018 tarihinden itibaren faiziyle

ödettirilmesine karar verilmiş, Temyiz Kurulunun 22.01.2020 tarih ve 47145-47147 sayılı ilamları ile Daire ilamının tasdikine, Temyiz Kurulunun 28.04.2020 tarih ve 49570-49572 sayılı ilamları ile Temyiz Kurulunun 22.01.2020 tarih ve 47145-47147 sayılı ilamlarının karar düzeltilmesine mahal olmadığına karar verilerek söz konusu Daire ilamı kesinleşmiştir. 46 sayılı ilamın 7'nci maddesiyle 9.955,68TL'nin 11.12.2018 tarihinden itibaren ödettirilmesine karar verilmiş, 31.12.2018 tarih ve 4469 numaralı belge ile tahsilat yapılmış olmasına karşın faiz alınmamıştır.

Sayıştay ilamının kesinleşmesi üzerine üst yönetici olan Belediye Başkanının ilamda belirtilen sorumlulardan rızaen ödemeyi kabul etmeyenlerle ilgili Yönetmelik'in "İcra yoluyla tahsilat" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Sayıştay ve mahkeme ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.*" hükmüne göre işlem yapması gerekir. Rızaen ödemeyi kabul edenlerle ilgili de kişiye yapılan net ödemelerin dörtte birinden az ve üçte birinden çok olmayan tutarın alınması, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılması ve taksitlendirme süresinin en fazla beş yıl olması, sorumlulardan taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınması, ilgili yıl için Kanun'un 79'uncu maddesi uyarınca Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranacağı açıktır. Taksitlendirme yapılması halinde, ilam 2017 yılına ilişkin olduğuna göre ilgili yıl için belirlenen parasal sınır olan 16.000,00TL'nin üzerinde olan borç için ilamda adı geçen sorumluların her birinden noter tasdikli resen borç senedi ve kefaletname alınması gerekir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesinde ilamlarda gösterilen tazmin miktarının hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutulacağı ve ilam maddelerinde hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleri ile ödettirilmesine karar verildiği dikkate alındığında, tazmin hükmolunan tutarlardan tahsil edilenlerle ilgili faiz tahsilatı yapılması gerekir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2017/8-1856 Esas ve 2017/1725 karar sayılı ilamında, kesinleşen Sayıştay kararlarına karşı ilamların icrası yoluyla takip yapılabileceği kararının da göz önüne alınarak gerekli işlem yapılmalıdır. İlamın kesinleştiği yılda görev başında olan Belediye Başkanı Kanun hükmünü uygulamakla yükümlüdür. Aksi durumda görevini yapmamış olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, ilamda üç kişinin sorumlu olarak yer aldığını, ödemelerin Belediyenin kadrosunda bulunan memurlara ödenen sosyal denge tazminatına ilişkin olduğu, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin birinci fıkrası (b) bendinde ilgilinin kendisine yersiz veya fazla ödeme yapılan gerçek ve/veya tüzel kişi ya da kişileri ifade ettiği için bu kişilerden tahsil edilmesi gerektiği, söz konusu ödemeler yapılırken her hangi kişi borcu işlem tahsis edildiği takdirde ilgili kişi olarak kendilerinden geriye ödeyeceklerine dair muvafakatname alındığı, bu bağlamda Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'e istinaden ilgili kişilere kişi borcu çıkartılarak kişilerin talepleri doğrultusunda 24 ay eşit taksitler halinde ödeme planı ile taksitlendirme yapıldığı, Kanun'un 79'uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın altında olmasından dolayı idare tarafından kefaletname ve ödeme planı düzenlenerek ilgili kişilere imzalatıldığı, üç sorumlu kişiden çok uzun süre tahsil edilebilecek veya tahsilatı uzayacak kamu zararının 24 ayda tahsil edileceği, 46 sayılı ilamın 7'nci maddesiyle 9.955,68 TL'nin 11.12.2018 tarihinden itibaren ödettirilmesine karar verildiği, 31.12.2018 tarih ve 4469 numaralı belge ile tahsilat yapılmış olmasına karşın faiz alınmadığı ifade edilmiştir.

Kamu idaresinin kesinleşen tazmin karrarının belirtilen düzenlemelere uygun tahsil etmesi gerekmektedir. Aksi durumda hukuki ihtilaf durumunda idarenin yaptığı işlemin haksız bulunulabileceği unutulmamalıdır. Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tahsilat işleminin yapılması önem arz etmektedir.

Kesinleşen ilgili yıl Sayıştay ilamlarının 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesi ile Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak sorumlulardan tahsil edilmesi ve hüküm tarihinden tahsilatın yapıldığı tarihe kadar işleyecek faizlerinde alınarak tahsilat işlemine ait sürecin işletilmesi gerekir.

BULGU 14: Kira Alacağından İstenen Şartların Tespiti Yapılmadan Vazgeçilmesi

İdarenin 8 aylık kira alacağından Kanun'da belirtilen faaliyetinin durdurulduğuna veya faaliyette bulunamadığına ilişkin tespit olmadan vazgeçtiği görülmüştür.

7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, Belediyelerde satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedel veya tutarların, 19.03.2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme

ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine meclisin yetkili olduğu, bu sürelerin bitiminden itibaren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabileceği, söz konusu alacakların ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edileceği, **faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedellerinin tahsil edilemeyeceği** hüküm altına alınmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'nün 15.12.2020 tarih ve 711884/010.06.02-268495 sayılı ile Koronavirüs (Covid-19) Önlemleri konulu 2020/27 sayılı Genelgesi'nde de Kanun maddesine benzer ifadeler yer almıştır. Belediye Meclisinin 02.08.2021 tarih ve 2021-82 sayılı kararıyla söz konusu kiracıdan 01.11.2020-01.07.2021 arasındaki kira bedellerinin alınmamasına karar verilmiştir.

Kira bedeli alınmama faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkindir. Yani işletmenin faaliyetinin durdurulması veya faaliyette bulunamaması nedeniyle bu dönemlerine ilişkin kira bedelleri tahsil edilmeyecektir. Şüphesiz kiracıların faaliyet gösterdikleri alanın faaliyetin durdurulması veya faaliyette bulunamama ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Belediye tarafından bu tespit yapılmadan kiracının talebine bağlı olarak 8 aylık kira bedeli alınmamasının Kanuni dayanağı bulunmamaktadır. Bu sürenin ne kadarında Bakanlık Genelgeleri ile işletmenin faaliyetinin durdurulduğu veya hangi mücbir sebeplerle faaliyette bulunmadığının belirlenmesi gerekir. Belirtilen şekilde bir tespit yapılmadığı gibi, neden 8 aylık kira alacağından vazgeçildiğinin somut delilleri ortaya konulamamıştır.

Kamu idaresi cevabında, 7244 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan hükme yer verilerek ilgili dönemde Bakanlık Genelgeleri kapsamında faaliyeti durdurulan iş yerlerinden Belediye Meclisinin 02.08.2021 tarih ve 2021-82 sayılı kararıyla söz konusu kiracıdan 01.11.2020-01.07.2021 arasındaki kira bedellerinin alınmamasına karar verildiği ve 7244 ve ilgili genelgeler kapsamında işlem ihdas edildiği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere kira bedeli alınmama faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkindir. Yani işletmenin faaliyetinin durdurulması veya faaliyette bulunamaması nedeniyle bu dönemlerine ilişkin kira bedelleri tahsil edilmeyecektir. Kamu idaresi cevabında bu işletmenin hangi tarihlerde hangi Genelgeye istinaden faaliyetinin durdurulduğu veya hangi mücbir sebeplerle faaliyette

bulunmadığı ortaya konulamamıştır. İdare cevabında faaliyetinin durdurulduğu veya mücbir sebeplerle faaliyette bulunmadığına ilişkin bir tespit yapılmamıştır. 8 aylık kira alacağından vazgeçilme gerekçesi somut delilleri ortaya konulamamıştır.

Söz konusu işletmenin faaliyetinin durdurulma/faaliyette bulunamama halinin belgelere göre tespit edilerek bu tarihler için kira alacağından vazgeçilerek, diğer tarihler için belirtilen durum için söz konusu olmadığından dolayı bu döneme ilişkin kira alınmayan ayların kira tahakkuk ve tahsilatı sağlanmalıdır.

BULGU 15: Niteliği İtibariyle Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımının Danışmanlık Hizmeti Olarak Alınması

Danışmanlık hizmetinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliğinde olduğu ve bu durumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Usul ve Esaslar’a aykırı olduğu görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde, hizmet tanımı içinde danışmanlık yer almış ve “Danışmanlık hizmetleri” başlıklı 48’inci maddesinde de danışmanlık hizmeti ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

İhale mevzuatı açısından hizmet tanımı kapsamında yer alan danışmanlık hizmetinin teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki ve benzeri alanlara ilişkin olması halinde Danışmanlık Hizmet Alımı yoluyla ve belli istekliler arasında ihale usulü ile temin edilmesi esastır. 4734 sayılı Kanun’a göre danışmanlık hizmetinin belli istekliler arasında ihale usulü dışındaki diğer usullerle ihale edilebilmesi için, yaklaşık maliyetinin ilgili yıl itibariyle TL’nin 4 katı olanTL’nin altında olması gerekir.

4734 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesinde “hizmet” kavramı içinde “danışmanlık” kavramının bir hizmet şekli olarak zikredilmesi, bu hizmetin bütün idarelere ihale yoluyla satın alınmasına cevaz verildiği anlamı çıkarılmamalıdır. Çünkü Kamu İhale Kanunu, niteliği itibariyle, mali harcamaları düzenleyen nitelikte bir kanun olmayıp, bu yönüyle hangi idarenin, hangi ihtiyaçlarını, satın alma yoluyla karşılayabileceklerini belirlemektedir. Yani Kanundaki hizmet tanımında sayılan her ihtiyacın bütün kurumlarca satın alınabileceği anlamı çıkmamalıdır. Hangi hizmetin, hangi kurumlarca alınıp alınamayacağına ilgili idarenin tabi olduğu mevzuatına bakarak karar verilmelidir.

31.05.2013 tarih ve 28309 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’a istinaden 25.06.2013 tarih ve 28688 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2013/4831 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla riskli alan ilan edilen ve mücavir alan içerisinde bulunan İzmir İli, Narlıdere İlçesi, 2. İnönü, Atatürk, Çatalkaya ve Narlı Mahallelerinde Belediye tarafından yürütülen Kentsel Dönüşüm Projesinde sermayesinin tamamı Belediyeye ait olan Narlıbahçe İmar Teknik Hizmetleri Limited Şirketinden (Nar-Bel) 2021 yılı için 11, 2020 yılı için 12 ve 2019 yılı için 10 kişi olmak üzere danışmanlık hizmeti alınarak söz konusu kişilerin ücretleri Belediye bütçesinden ödenmiştir.

2021 yılına ait Hizmet Alımı Teknik Şartnamesinin “İşin Süresi ve Ücretler” başlıklı 2’nci maddesinde, “01.01.2021 tarihinde başlanacak olup 31.12.2021 tarihinde sona erecektir. Söz konusu teknik personeller 1(bir) kişi Yüksek İnşaat Mühendisi ve 1(bir) kişi Elektrik Elektronik Mühendisi brüt 6.636,26TL ücret, 1 (bir) kişi Mimar 2(iki) kişi Şehir Plancısı 1(bir) kişi Harita ve Kadastro Mühendisi 1 (bir) kişi İnşaat Mühendisi ve 1 (bir) kişi Peyzaj Mühendisi brüt 6.410,88TL ücret, 1(bir) kişi Jeoloji Mühendisi brüt 5.015,66TL ücret, 1(bir) kişi Makine Mühendisi ve 1 (bir) kişi İç Mimar brüt 4.650,75TL ücret alacaktır. Danışmanlık hizmeti personellerine aylık 22 (yirmi iki) gün üzerinden fiili çalıştıkları gün süresince 14,00TL yol ve 10,00TL yemek ücreti ödemesi yapılacaktır.” denilmektedir. Aynı Şartnamenin 5’inci maddesinde çalıştırılacak personel sayıları Şehir Plancısı 2, Mimar 1, Yüksek İnşaat Mühendisi 1, Elektrik Mühendisi 1, İnşaat Mühendisi 1, Harita Mühendisi 1 Jeoloji Mühendisi 1, Peyzaj Mimarı 1, Makine Mühendisi 1, İç Mimar 1 olarak belirtilmiştir. Doğrudan Hizmet Alımı usulüyle imzalanan sözleşmede de çalıştırılacak kişilere ilişkin şartnameye uygun maddeler bulunmaktadır. Önceki yıllara ilişkin şartname ve sözleşmelerde de benzer hükümler bulunmaktadır.

Şartname ve sözleşme maddeleri ile yapılan görevler incelendiğinde, danışmanlık hizmeti adı altında yapılan alımın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak nitelikte olduğu açıktır.

Tablo 9: İmar İşleri Müdürlüğü Bünyesinde Nar-Bel Şirket Personeli Olarak Çalışan Kişilerin Belediyede 2021-2019 Yıllarında Yaptıkları Görevleri Belirten Liste

Unvanı	Yaptığı Görev
Şehir Plancısı	Kentsel dönüşüm iş ve işlemlerinin takibi, Planlama servisinde her türlü imar plan dosyası hazırlama, arşiv dosyası tetkiki ve vatandaşa şifai bilgi verme

Jeoloji Mühendisi	Temizlik İşleri Müdürlüğünde; Saha Çalışmasında, bahçe atığı, moloz, eşya atıklarının atılmasıyla alakalı ücretlerin belirlenmesi ve işin takibinin yapılıp vatandaşın atıklarının aldırılması, mesleki proje takibi
Harita Mühendisi	Harita Servisinde, 3194 sayılı imar kanununa göre 16-18 Uygulamaları, Yol bedellerinin hesaplanması, 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında tapu tahsis evrak ve takip işlemleri, arazi çalışmaları, arşiv dosyası tetkiki ve vatandaşa şifai bilgi verme
Peyzaj Mimarı	Park ve Bahçeler Müdürlüğünde; Parkların düzenlenmesi, projelendirilmesi ve uygulanması, hakediş hazırlanması ve tahakkuka bağlanması, şikâyetlerin tetkik ve tespiti işlemleri
Şehir Plancısı	İmar Durumu Servisinde imar durumu belgesi düzenleme, şifai bilgilendirme ve Planlama servisinde her türlü imar planı dosyası hazırlama, arşiv dosyası tetkiki ve vatandaşa şifai bilgi verme
Makine Mühendisi	Fen İşleri Müdürlüğünde; Doğrudan temin ve ihalelerin hazırlanması, hakediş hazırlanması ve tahakkuka bağlanması
İç Mimar	Yapı Kontrol Biriminde yerinde tetkik, ölçüm, tespit ve evrak işleri, hesap tablosu hazırlama, 6306 sayılı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanun kapsamındaki iş ve işlemler, riskli yapı yazışmaları ve süreç takipleri, hafriyat ve yıkım belgesi düzenleme, arşiv dosyası tetkiki ve vatandaşa şifai bilgi verme, idare talebinde iç mimari proje çizimi, uygulama çizimi, takibi ve üç boyutlu görselleştirme
Elektrik Elektronik Mühendisi Sözleşmeli Memuriyete Geçiş Tarihi 28/10/2021	İdarenin; Elektrik iç tesisat ve bağlantı hattı projelerinin çizimi, abonelik işlemlerinin gerçekleştirilmesi, elektrik ile ilgili şartnamelerin hazırlanması, yapım işlerinde elektrikle ilgili metraj çıkartma, ilçedeki asansörler ile ilgili olarak yıllık periyodik kontrollerin takibi, protokol hazırlamak, ruhsat aşamasından önce asansör avan ve uygulama proje kontrolleri, bina yapı kullanım izni alınmasından önce asansör tescil belgesinin verilmesi için yerinde kontrol yapma.
İnşaat Yük. Müh/Mimar Yandal Sözleşmeli Memuriyete Geçiş Tarihi 28/10/2021	Mimari ve Statik tetkik, İş deneyim belgesi, yıkım ve hafriyat belgesi, mimari ve statik proje hazırlama, 6306 sayılı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanun kapsamındaki iş ve işlemler, İhale süreci metraj hazırlama, arazide statik inceleme, kat irtifak onayı, monolitik beton dökümü izni, SGK istenilen belge bildirimini, şantiye şefi istifa işlemleri
Mimar İşten Ayrılış Tarihi 17/11/2021	Mimari proje tetkiki, ruhsat evrakları takibi ve yapı ruhsatı hazırlama, mimari proje ön onay, 6306 sayılı afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi hakkındaki kanun kapsamındaki iş ve işlemler riskli yapı yazışmaları ve süreç takipleri, hafriyat ve yıkım belgesi düzenleme, arşiv dosyası tetkiki ve vatandaşa şifai bilgi verme
İnşaat Mühendisi Sözleşmeli Memuriyete Geçiş Tarihi 14/10/2021	Fen işleri Müdürlüğünde; Yaklaşık maliyet hazırlama, hak ediş düzenlenmesi ve tahakkuka bağlanması, sahada kontrol teşkilatında görev alma

2018/11608 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kararlaştırılan “İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar”ın 5’nci maddesinde belirlenen oran dahilinde personel çalıştırılmasına dayalı yeni hizmetlerini

doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilmekte ve bu amaçla şirketler tarafından yeni işçi alımı yapılabilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (e) fıkrasının birinci bendinde yer alan düzenlemeye göre belediye bütçesinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılması mümkün değildir.

Adı Danışmanlık olsa da, niteliği personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuran hizmet alımı yapılarak bedeli bütçeden ödenmiştir. Esaslara göre yeni işçi çalıştırabilmesi için en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşmama şartına bağlıdır. Belediyede yüzde kırk oranı aşıldığı gibi belirlenen sayının da üzerinde kişi çalıştırılarak giderleri belediye tarafından karşılanmıştır. Yüzde kırk aşıldığı halde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından Esasların 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre izin alınmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında kişi çalıştırılarak ücreti Belediye tarafından ödenmiştir.

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında 2021 yılında 11 kişi için 1.156.751,83TL, 2020 yılında 12 kişi için 991.332,35TL, 2019 yılında 10 kişi için 780.992,56TL gider belediye tarafından karşılanmıştır.

Kamu idaresi cevabında, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'a istinaden 2013/4831 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla riskli alan ilan edilen ve mücavir alan içerisinde bulunan İzmir İli, Narlıdere İlçesi, 2. İnönü, Atatürk, Çatalkaya ve Narlı Mahallelerinde Belediye tarafından yürütülen kentsel dönüşüm projesinde sermayesinin tamamı Belediyeye ait olan Narlıbahçe İmar Teknik Hizmetleri Limited Şirketinden 2021 yılı için 11, 2020 yılı için 12 ve 2019 yılı için 10 kişi olmak üzere danışmanlık hizmeti alınarak söz konusu kişilerin ücretlerini Belediye bütçesinden ödendiği, kentsel dönüşüm kapsamında konuya vakıf yeterli teknik personel bulunmamasından dolayı danışmanlık hizmeti alındığı, teknik ve detaylı bir proje olmasından dolayı her hangi aksaklık ve eksiklik olmasını engellemek amacıyla teknik şartnamede kişilerin niteliklerinin ayrıntılı olarak belirtildiği, yapılan hizmet alımının danışmanlık hizmeti olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında ifade edilenlere ilişkin ayrıntılı açıklama yukarıda belirtilmiştir. Verilen cevapta kentsel dönüşüm kapsamında konuya vakıf yeterli teknik personel bulunmamasından dolayı danışmanlık hizmeti alındığı ifade edilmiştir. Ancak yukarıda belirtildiği üzere bu kapsamda çalışan kişilerin yaptıkları görev açıklamasının bu ifadeyi doğrulamadığı görülecektir.

Yukarıda yer alan bilgilere göre Danışmanlık kapsamında çalıştırılan kişilerin aslında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında çalıştığı ve bu kişilerin ücretlerinin de Belediye tarafından ödendiği, bu durumun 4734 sayılı Kanun ile Esas ve Usullere aykırı olduğu dikkate alındığında, bu şekilde hizmet alımına son verilmesi gerekir.

BULGU 16: Semt ve Üretici Pazarlarında Tahsis Edilen Satış Yerlerinin Devrinde Alınması Gereken Tahsis Ücretinin Alınmaması

Pazar tahsis edilen satış yerlerinin devrinde Yönetmelik'te belirtilen istisnai durumların oluşmamasına rağmen devir tahsis ücreti alınmadığı görülmüştür.

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 gün ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde, tahsisin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tahsil edilen işgaliye harcı karşılığında, semt ve üretici pazarlarındaki satış yerlerinin geçici kullanım hakkını, tahsis sahibinin pazar yerlerinde adına satış yeri tahsis edilmiş olan pazarcı ve üreticileri ve tahsis ücretinin ise 2464 sayılı Kanun'a göre, işgal edilen alan ile orantılı olarak belediye meclisince belirlenen işgaliye harcını ifade ettiği belirtildikten sonra "Tahsisin devri" başlıklı 16'ncı maddesinde, tahsis edilen satış yerlerinin vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devredilebileceği, tahsis sahibinin vefatı halinde devrin vefat tarihinden itibaren üç ay içinde yazılı talepte bulunulması ve kanuni mirasçıların anlaşmasına bağlı olduğu, mirasçıların anlaşmasını gösterir noter onaylı belge ile veraset ilamının talep dilekçesine ekleneceği, vefat dışında birinci fıkrada belirtilen diğer durumlarda devrin yazılı talepte bulunulmasına bağlı olduğu ve bu şekilde yapılan devirler ile kesintisiz beş yıldır kullanılan satış yerlerinin beşinci fıkra hükmü çerçevesinde devri işlemlerinden herhangi bir ücret tahsil edilmeyeceği, birbirini takip eden üç takvim yılı içinde 26'ncı maddeye göre üç kez faaliyetten men cezası uygulanmamış olan tahsis sahiplerinin birinci fıkra hükmü dışında satış yerlerini 12'nci

maddede belirtilen şartları taşıyan kişilere devredebileceği belirtilmiştir. Maddeye göre sadece vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devredilebildiği durumlar ile kesintisiz beş yıldır kullanılan satış yerlerinin beşinci fıkra hükmü çerçevesinde devri işlemlerinden devir tahsisi ücreti alınmaması gerekir. Ancak sayılan durumlar haricinde yapılan devirlerden ise devir tahsis ücreti alınmasına engel bir durum bulunmamaktadır. Nitekim söz konusu Yönetmelik'in 16'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan, "*Birinci fıkroda belirtilen nedenlerden dolayı yapılan devir işlemleri ile kesintisiz beş yıldır kullanılan satış yerlerinin beşinci fıkra hükmü çerçevesinde devri işlemlerinden herhangi bir ücret tahsil edilmez.*" ifadesinden de diğer şekillerde devir tahsisi ücreti alınabileceği anlamı çıkmaktadır.

Tahsis edilen satış yerlerinin vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devri ile kesintisiz beş yıldır kullanılan satış yerlerinin beşinci fıkra hükmü çerçevesinde devri işlemleri haricinde yapılan devirlerden Belediye Meclisi kararıyla belirlenen devir ücreti alınması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 17: Giysi Atıklarının Toplanması Hakkının İhale Yapılmaksızın Sözleşme ile Verilmesi

Atık giysilerin toplanması amacıyla kumbaraların kurulması, kumbaraların boşaltılarak geri dönüşüme kazandırılması hakkının ihale yapılmaksızın sözleşme ile bir firmaya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise taşınır ve taşınmaz malların ve hakların kiralanması "kira" tanımı içinde değerlendirilmiştir. Belediye için bir hak olan ve gelir getirici nitelikte bulunan haklar Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilebileceği gibi 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda ihale edilmelidir.

Atık giysilerin toplanması amacıyla kumbaraların kurulması, kumbaraların boşaltılarak geri dönüşüme kazandırılması hakkı 15.02.2021 tarihli sözleşme ile 3 yıl süre ileTic. Ltd. şirketine verilmiştir. Söz konusu sözleşmede 70 adet giysi kumbarasının idarenin göstereceği yerlere konulması, yıllık 84.000,00 TL olmak üzere her ayın 7'si ile 15'i arasında aylık ödenmesi ve takip eden yıllarda TEFE/ÜFE ortalaması alınarak artış yapılacağı belirtilmiştir.

Atık giysilerin çöp sahasına ulaşmadan toplanması amacıyla giysi kumbaralarının kurularak geri dönüşüme kazandırılmasında kamu yararı bulunmaktadır. Ancak kamu yararı bulunan bir durumda, bu hak sözleşme ile bir firmaya verilmemelidir.

Kamu idaresi cevabında, piyasa araştırması yapılmasına karşın giysilerin nasıl değerlendirileceği ve muhammen bedele ilişkin bir veriye ulaşılamadığı, bu işle uğraşan firmaların şifai olarak davet edilmesine karşın cevap verilmediği ve ihale yapılamadığı, kurumun zarara uğramması için talip olan firmayla sözleşme imzalandığı ve önümüzdeki süreçte 2886 sayılı Kanun'a göre işlem yapılacağı ifade edilmiştir. İdare cevabında belirtilenler söz konusu hakkın ihalesiz verilme gerekçesi olamaz.

Belediyenin yürütmekle yükümlü olduğu bir hizmeti bizzat yerine getirmeyip, üçüncü kişilere gördürebilmesi mümkün olmakla birlikte, bu husus söz konusu hizmetin bir kamu hizmeti olma niteliğini ortadan kaldırmadığı gibi, bu konuda belediyenin görevinin sona ermesine yol açmamakta ve bu hizmetin yerine getirilmesi yönünden sorumluluğu devam etmektedir. Söz konusu hakkın verilmesi kamuyu ilgilendirdiği için bunun ihale kanunu çerçevesinde şartların ve verilme süresinin belirli olduğu ve herkesin katılımına açık olan ihale usulü ile verilmesi bir zorunluluktur. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu çerçevede görevli ve yetkili olan Belediyenin ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde sözleşmeye istinaden bu hakkın kullanımına izin verebilmesi mümkün değildir.

Atık giysilerin çöp sahasına ulaşmadan toplanması amacıyla giysi kumbaralarının kurularak geri dönüşüme kazandırılması hakkının 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu hükümlerine göre objektif ve aleniyet ilkeleri gözetilerek ihale yoluyla verilmesi gerekir.

BULGU 18: Taşeron İşçi Sınırlamasına Tabi Olmaksızın Şirket Aracıyla İşçi Çalıştırılarak Bedelinin Belediye Bütçesinden Ödenmesi

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 83'üncü maddesiyle getirilen ve 08.03.2018 tarih ve 30354 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7079 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 78'inci maddesiyle aynen kabul edilen düzenlemeye göre belediye bütçesinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya

niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılmasında Usul ve Esaslar'da belirlenen ölçütlere uyulmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (e) fıkrasının birinci bendinde, " (Değişik: 20/11/2017-KHK-696/83 md. Aynen kabul: 1/2/2018-7079/78 md.) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya **niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz** ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz." hükmü gereği belediye bütçesinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılması mümkün değildir.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmetin belediyelerce nasıl gördürüleceğine ilişkin 2018/11608 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kararlaştırılan "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar" 28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslar'ın,

"Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde,

"(1) İdarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz. Bu oran büyükşehir belediyelerinde yüzde otuz olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz

konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamaz.

(2) Doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalışan işçi sayısı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24 üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısını aşamaz. Ancak birinci fıkradaki oranın altında kalan idarelerin şirketleri; bu oranın aşılmaması kaydıyla, işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu durumlarda idarenin talebi üzerine yeni işçi alımı yapabilir. İdareler, belirlenen oranın aşılmaması kaydıyla personel çalıştırılmasına dayalı yeni hizmetlerini şirketlerine gördürebilir ve bu amaçla şirketler tarafından yeni işçi alımı yapılabilir.

(3) Birinci fıkrada belirlenen oranı aşan idareler tarafından İçişleri Bakanlığından izin alınmaksızın şirketlerine işçi alımı yapılamaz.”

“Hizmetlerin gördürülmesi” başlıklı 6’ncı maddesinde,

(1) İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilir.

(2) Belediye veya bağlı kuruluşlarından birinin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerden; aynı belediye veya bağlı kuruluşları tarafından da ortaklık oranlarına bakılmaksızın doğrudan hizmet alımı yapılması mümkündür.”

düzenlemeleri yer almaktadır. Belediyeler, Usul ve Esaslar’ın 5’nci maddesinde belirlenen oran dahilinde personel çalıştırılmasına dayalı yeni hizmetlerini doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilmekte ve bu amaçla şirketler tarafından yeni işçi alımı yapabilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (e) fıkrasının birinci bendinde yer alan düzenlemeye göre belediye bütçesinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılması mümkün değildir.

Ancak Belediye bütçesinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılmıştır. Esaslara göre yeni işçi çalıştırabilmesi en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 04.0.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşmama şartına bağlıdır. Oysa söz konusu yüzde kırk oranı aşıldığı gibi belirlenen sayının da üzerinde kişi çalıştırılarak giderleri belediye tarafından karşılanmıştır. Ayrıca yüzde kırk oranı aşıldığı halde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından Esaslar'ın 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre izin alınması gereği de yerine getirilmemiştir.

Tablo 10: Gelir ve Personel Giderlerini Gösteren Tablo

Yıl	En Son Yıl Gerçekleşen Bütçe Gelirleri Toplamı	Yeniden Değerleme Oranı	Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelir	Belediye Personel Giderleri	Belediye Personel Giderleri Oranı	Personel Giderleri (Şirket Dahil)	Personel Giderleri (Şirket Dahil) Oranı
2021	59.385.560,73 (2020 Yılı)	9,11 (2020 Yılı İçin)	64.795.585,31	30.102.356,93	46,46	45.440.350,78	70,13
2020	50.679.839,26 (2019 Yılı)	22,58 (2019 Yılı İçin)	62.123.346,96	27.207.668,26	43,80	35.878.458,46	57,75
2019	46.433.795,58 (2018 Yılı)	23,73 (2018 Yılı İçin)	57.452.535,27	26.542.721,10	46,20	34.218.346,08	59,56

Tablo 11: 696 Sayılı KHK Kapsamı Sırasında Geçişe İlişkin Bilgiler

696 KHK ile Geçen	2021	2021 Kişi Sayısı	2020	2020 Kişi Sayısı	2019	2019 Kişi Sayısı	696 Geçiş Sayısı
Güvenlik ve Koruma Hizmeti (1)	2.838.374,72	25	1.719.697,14	27	1.572.496,99	27	29
Bina Temizlik Hizmeti (2)	1.217.094,14	14	952.393,21	15	1.451.232,57	30	32
Sokak Temizliği (3)	1.569.740,59	14	557.677,82	14	0,00	0	0
Çöp Toplama (4)	5.002.861,68	42	3.088.876,55	43	2.836.190,22	44	47
Eğitim (5)	0,00	0	395.890,44	9	533.484,24	14	14
Bilgi İşlem (6)	288.346,98	3	217.614,30	3	134.509,63	3	2
Toplam Gider (7) (1+2+3+4+5+6)	10.916.418,11		6.932.149,46		6.527.913,65		
Belediye Personel Giderleri (8)	30.102.356,93		27.207.668,26		26.542.721,10		
Toplam Gider (9) (7+8)	41.018.775,04		34.139.817,72		33.070.634,75		

Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelirin %40'ı (10)	25.918.234,12		24.849.338,78		22.981.014,10		
Toplam Giderin Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelire Oranı (11) (9'un 10'a Oranı)	% 63,30		%54,95		%57,56		

696 sayılı KHK kapsamında Bina Temizlik Hizmeti ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okulların temizliğinde görevli olarak çalışan geçişi sağlanan toplam 32 personelden 14 kişi 2020 yılından itibaren Sokak Temizliği işinde görevlendirilmiştir.

696 sayılı KHK kapsamında Çöp Toplama hizmetinde görevli olarak çalışan geçişi sağlanan toplam 47 personelden 1 kişi 2019 yılından itibaren Bilgi İşlem hizmetinde görevlendirilmiştir.

Tablo 12: 696 Sayılı KHK Kapsamı Sonrasında Alınanlara İlişkin Bilgiler

696 KHK Sonrası Alınanlar	2021	2021 Kişi Sayısı	2020	2020 Kişi Sayısı	2019	2019 Kişi Sayısı
Veteriner İşleri Müdürlüğü (1)	426.210,58	6	0,00	0	0,00	0
Zabıta Müdürlüğü (2)	724.273,50	7	416.086,90	6	366.718,77	6
Fen İşleri Müdürlüğü (3)	2.117.361,87	20	331.221,49	0	0,00	0
Park ve Bahçeler Müdürlüğü (4)	1.153.729,79	13	0,00	0	0,00	0
İmar İşleri Müdürlüğü (5)	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Toplam Gider (5) (1+2+3+4)	4.421.575,74		747.308,39		366.718,77	
Belediye Personel Giderleri (6)	30.102.356,93		27.207.668,26		26.542.721,10	
696 KHK ile Geçen İşçi Giderleri (7)	10.916.418,11		6.932.149,46		6.527.913,65	
Toplam Gider (8) (5+6+7)	45.440.350,78		34.887.126,11		33.437.353,52	
Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelirin %40'ı (9)	25.918.234,12		24.849.338,78		22.981.014,10	
Toplam Giderin Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelire Oranı (10) (8'un 10'a Oranı)	% 70,13		%56,16		%58,20	

Kamu idaresi cevabında, taşeron işçi sınırlamasına tabi olmaksızın şirket aracılığı ile işçi çalıştırarak bedelinin belediye bütçesinden ödenmesinin KHK'nin 126 ncı maddesi ile 375 sayılı KHK'ya eklenen Ek madde 20'inci maddesinde "*belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 inci maddesindeki limit ve şartlar*

ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir." hükmüne uygun olmadığı, Belediyenin belirtildiği gibi işçi çalıştırmadığı ve işçilik bedeli ödemediği, yapılan ödemnin 01-Personel Giderleri harcama kalemi yerine 03- Hizmet Alımları harcama kaleminden ödendiği, Belediyenin belediye personel şirketinden hizmet alımı yapıldığı ve belediye personel şirketine hizmet bedeli ödendiği ifade edilmiştir.

Belirlenen ölçütlere uyulmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapılmaması gerektiği ifade edilmesine karşın, verilen cevap bu hususun ve buna ilişkin yapılan açıklama ile mevzuat ın anlaşılamadığını göstermektedir.

Belediyenin hizmetlerini sürdürebilmesi için sahip olduğu mali kaynaklarını verimli bir şekilde kullanması zorunludur. Mali disipline uyulmadığı takdirde Belediyenin sürdürülebilirlik durumu olmayacaktır.

4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (e) fıkrasının birinci bendi ile 28.04.2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Usul ve Esaslar'da belirlenen ölçütlere uyulmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımına son verilmesi için gerekli sürecin işletilmesi gerekir.

BULGU 19: Taşınmaz Kira Artışlarının Hatalı Uygulanması

Mülkiyeti Belediyeye ait olup kiraya verilen taşınmazların kira artışının hatalı yapıldığı görülmüştür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Uygulama alanı" başlıklı 339'uncu maddesinde, konut ve çatılı işyeri kiralarına ilişkin hükümlerin kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de uygulanacağı, 344'üncü maddesinin birinci fıkrasında, tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmalarının bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerli olduğu belirtilmiştir.

Konut ve çatılı işyerlerinde kira artışı şartname/sözleşmesinde yer alan hükme göre artırılabilecek, ancak bu artış hiçbir halde bir önceki tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçemeyecektir.

Yapılan incelemede bu hükmeye uyulmadan kira artışlarının yapıldığı görülmüştür. Bu şekilde yapılan hesaplamaların kiracının lehine/aleyhine olmasının bir önemi bulunmamaktadır. Ayrıca kira artışına ilişkin şartnamede yer alan hüküm ile sözleşmede yer alan hükmün aynı şekilde olması gerekir.

Kamu idaresi cevabında, kiraya verilen yerlerde fiyat artışlarının yıllık Tefe Tüfe oranlarının ortalamasına göre yapıldığı ve her hangi bir kamu zararına sebebiyet verilmediği ifade edilmiştir.

Taşınmaz kira artışına ilişkin şartname ve sözleşmedeki hükmün aynı olması ile çatılı işyerlerindeki kira artışlarının şartname/sözleşmesinde yer alan hükmeye göre yapılması, ancak bu artışın bir önceki tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmeyecek şekilde belirlenmesi gerekir.

BULGU 20: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Gönderilmemesi

Belediye tarafından emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak mükelleflerden tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) süresinde aktarılmadığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

2863 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği ve tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği; onuncu fıkrasında ise belediye başkanlarının, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan

il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlü oldukları ve ödenmeyen payların, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3’üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 12’nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür (...)” hükmünün bir gereği olarak bu paylar büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili YİKOB'a aktarılacaktır.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun’a dayanılarak çıkarılan 22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik’in 5’inci maddesinde, katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, 6’ncı maddesinde de belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı; tahsil edilen katkı payının süresi içinde yatırılmamasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu; süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya başka amaçlarla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca emlak vergisinin %10’u nispetinde mükellefler adına tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar YİKOB'a beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 2014 yılında tahsil edilen 913.913,06TL, 2015 yılında tahsil edilen 308.465,52TL, 2016 yılında tahsil edilen 739.786,42TL, 2017 yılında tahsil edilen 756.797,18TL, 2018 yılında tahsil edilen 1.232.710,87TL, 2019 yılında tahsil edilen 1.755.202,13TL, 2020 yılında tahsil edilen 1.865.658,06TL ve 2021 yılında tahsil edilen

2.294.288,38TL taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı ilgili idareye süresinde ödenmemiştir.

Belediyenin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammına maruz kalmaması ve sorumlular hakkında yasal işlemler uygulanmaması için katkı paylarının ilgili idareye mevzuatında belirtilen sürede gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 21: Taşıt Devirlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığından Uygun Görüş Alınmaması

Belediye tarafından 2021 yılında ... Belediyesine devredilen araca ilişkin Taşınır Mal Mevzuatı gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığından uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 31'inci maddesinde; kayıtlara alınış tarihi itibarıyla beş yılını tamamlamış ve idarece kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan taşınırların, bu taşınırlara ihtiyaç duyan idarelere bedelsiz devredilebileceği, devralacak idare açısından bakım-onarım ve taşıma giderleri nedeniyle ekonomik olmayan ve kullanılmasında fayda görülmeyen taşınırların devredilemeyeceği; bedelsiz devredilecek ve devredilemeyecek taşınırlara ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır. 08.09.2007 tarih ve 26637 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 27 sıra numaralı İhtiyaç Fazlası Taşınırların Bedelsiz Devri Tebliği'nin 4'üncü maddesinde; taşıt ve iş makinelerinin ihtiyaç fazlası taşınıra konu edilmeyeceği ve devredilmeyeceği ancak, idarece ihtiyaç duyulmadığından diğer idarelere bedelsiz devredilmesinde yarar görülenlerin, mahallî idarelerin meclis kararlarına bağlı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine devredilebileceği belirtilmiştir.

Kamu idaresi cevabında 08.09.2007 tarih 26637 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği'nin "Devredilemeyecek taşınırlar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrası gereği mahalli idarelerde Bakanlık kararına ihtiyaç bulunmadan meclis kararı ile devir yapılacağı belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği'nin "Devredilemeyecek taşınırlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "*Taşıt ve iş makineleri, ihtiyaç fazlası taşınıra konu edilmeyecek ve devredilmeyecektir.*" ve aynı maddenin ikinci fıkrasında, "*Ancak, idarece ihtiyaç duyulmadığından diğer idarelere bedelsiz devredilmesinde yarar görülenlerin devri,*

merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince Bakanlığımızın; mahalli idarelerde meclis kararlarına bağlı olarak, sosyal güvenlik kuruluşlarınca ise ilgili Bakanlığın teklifi üzerine, Bakanlığımızın uygun görüşünün alınması suretiyle yapılacaktır.” düzenlemesi yer almaktadır. Mahalli idarece ihtiyaç duyulmayıp diğer idarelere bedelsiz devredilmesinde yarar görülenlerin devrinin, mahalli idarelerde meclis kararlarına bağlı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması suretiyle yapılacağı tereddüte mahal vermeyecek şekilde ikinci fıkrada yer almıştır.

Anılan düzenlemeler kapsamında, Belediye tarafından taşıtın bedelsiz devredildiğine dair meclis kararı ve devredilen Belediye tarafından bedelsiz devralınmasının uygun bulunduğu dair alınacak meclis kararı ile devrin gerçekleşmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığından uygun görüş alınması ve bu uygun görüşün akabinde de Taşınır Mal Mevzuatı gereğince devir işlemlerinin yapılması gerekmekte iken, söz konusu Bakanlığın izni olmadan devir yapıldığı anlaşılmıştır.

Taşınır Mal Mevzuatı gereğince yapılacak taşınır devirlerinde ilgili mevzuat çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 22: Teknik Şartnamelerde Bulunan Bazı Düzenlemelerin Uygun Olmaması

Belediye tarafından gerçekleştirilen bazı hizmet alımlarına ait şartnamelerde bulunan düzenlemelerin, niteliği itibariyle personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarına benzer şekilde hazırlandığı görülmüştür.

24.12.2017 tarih ve 30280 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 83’üncü maddesiyle getirilen ve 08.03.2018 tarih ve 30354 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7079 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun’un 78’inci maddesiyle aynen kabul edilen düzenleme ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı

Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.

*2) Bu bendin uygulanmasında **personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; bu Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder.** Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır. Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez...”*

Yapılan söz konusu düzenleme ile kapsama dahil idarelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarına sınırlama getirilmiş olup, niteliği itibarıyla bu sonucu doğurabilecek hizmet alımlarının da gerçekleştirilemeyeceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda Narlıdere Belediyesince, kültür ve sanat faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen, sözleşme bedeli 121.000,00 TL olan Eylül-Kasım Dönemi 3 Aylık Klasik Müzik Orkestrası (Çocuk Senfoni) Eğitim Hizmet Alımı İş'i'ne ait Teknik Şartname'de senfoni orkestra şefine aylık brüt asgari ücretin %164 fazlası üzerinden, senfoni orkestra şef yardımcısı ve sanat koordinatörüne %85 fazlası, sanat şef yardımcısına %46 fazlası üzerinden saatlik ücret

ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca, orkestra şefi, şef yardımcısı ve sanat koordinatörünün haftalık 45 saat, şef yardımcısının ise 30 saat kurs vereceği düzenlenmiştir.

Benzer şekilde, açık ihale ile gerçekleştirilen, sözleşme bedeli olan 295.214,40 TL olan 2021 Yılı Kültürel Sosyal Hobi Amaçlı Eğitim Kursları Hizmet Alım İşi'ne ait Şartnamede de eğitmenlere brüt asgari ücretin saat ücretinin %275 fazlası şeklinde ücret ödeneceği düzenlemesine yer verilmiştir. Diğer taraftan, haftalık çalışma süresi bazı branşlar için 20 saat, bazı branşlar için 12 saat olarak belirlenmiştir.

Belediyenin söz konusu hizmet alımlarına ilişkin teknik şartnamelerde ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu görülmektedir. Bununla birlikte, bazı branşlar için öngörülen haftalık çalışma süresinin kısmi zamanlı olması dolayısıyla İdarece yapılan hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak nitelendirilmesi tam anlamıyla doğru olmadığı düşünülse de; teknik şartnamede eğitmenlere asgari ücretin brüt fazlası şeklinde ödeme yapılacağına ilişkin ibarelerle birlikte, bazı branşlarda çalışan eğitmenlerin çalışma saatlerinin tamamının fiilen idare için kullanılması gibi hususların, uygulamada mevzuatın dışına çıkılmasına yol açabileceği değerlendirilmiştir.

Hizmet alımlarına ilişkin olarak hazırlanan şartnamelerde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarına benzer şekilde, personele “asgari ücretin brüt yüzde ... fazlası şeklinde ödeme yapılacağı” gibi ibarelere yer verilmemeli; bunun yerine haftalık çalışma süresi, eğitmenlerde aranan nitelikler gibi hususlara yer verilerek, yapılacak işe ilişkin personel giderlerinin yüklenici tarafından belirlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 23: Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinin Ruhsatsız Çalıştırıldığı Kolluk Kuvvetlerince Yapılan Tespiti Sonrası İşlem Yapılmaması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin kolluk kuvvetlerince tespitinin idareye bildirilmesi üzerine kapatılma işleminin yapılmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması” başlıklı 32'nci maddesinde, umuma açık istirahat ve eğlence yerinin

açılması ve faaliyette bulunmasına belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde belediye tarafından izin verileceği, belediyelerin, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alacağı, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususundaki başvuruların yetkili idareler tarafından bir ay içinde sonuçlandıracağı belirtilmiştir. Aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında, “*İzin almadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, yetkili idarelerin ilgili birimleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re’sen kapatılır.*” hükmü yer almaktadır. Yönetmelik’in “Geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası” başlıklı 39’uncu maddesinin ikinci fıkrasında, aykırılığın tespiti hâlinde yetkili idare tarafından 2559 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinde belirtilen usûle göre idarî para cezası uygulanacağı belirtilmiştir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyette bulunan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından yapılan kontrollerde tespit edilerek Belediyeye yazılı olarak bildirilmektedir. İlçe Emniyet Müdürlüğünün yazılı bildirim sonrası Belediye tarafından işyerine ruhsat alınması için süre verilmekte, 2559 sayılı Kanun’a göre ceza uygulanmakta, verilen süre sonunda ruhsat alınmadığı takdirde kapatma uygulanmaktadır. Yani belediye bilgi sahibi olmasına rağmen kapatma/mühürleme işlemini yapmamaktadır. Diğer taraftan ruhsat alınmadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin tespiti halinde süre verilmesi mümkün değildir. Tespit halinde hem idari para cezası hem de kapatma işleminin uygulanması asıldır. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin Belediyeye bildirildiği tarih itibariyle kapatılması ve iş yeri açma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerleri hakkında tespit tarihi itibariyle idari para cezası uygulanması gerekir. Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesinde, “*İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.*” hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin Belediyenin bilgi sahibi olduğu tarih itibariyle kapatılması gerekir.

BULGU 24: Verem Savaş Derneğinin İlçede Hizmet Veren Birimi Olmadığı Halde Eğlence Vergisinden Pay Verilmesi

Verem Savaş Derneğinin Narlıdere ilçesinde hizmet birimi olmadığı halde eğlence vergisinden pay verildiği görülmüştür.

15.04.1949 tarihli ve 7183 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5368 sayılı Verem Savaşı Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinde, “*Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca gerekli görülecek yerlerde verem savaş teşkilatı kurulur. Bakanlık bu maksatla gerekli verem sanatoryumlarını, hastanelerini, prevantoryumlarını ve dispanserlerini veya bu bölgelerde mevcut hastanelere ek olarak verem pavilyonlarını yaptırmak kiralamak, kamulaştırmak veya satın almak suretiyle tesis ve teçhiz ederek faaliyete geçirir ve bunlar için her türlü taşıt araçlarıyla seyyar ve sabit röntgen cihazlarını satın alır.*” denilmiş ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “*Sosyal amaçlı yardımlar*” başlıklı 103’üncü maddesinin ikinci fıkrasında, “*Eğlence Vergisi hasılatının yüzde 10’u, bulunan yerlerde darülaceze ve benzeri kuruluşlar hissesi olarak ayrılıp belediyece sözü geçen müesseselere yüzde 10’u da verem savaşına ayrılıp belediye sınırları içinde Verem Savaş Derneği Teşkilatı varsa yardım olarak bu derneğe verilir.*” hükmü yer almaktadır.

2464 sayılı Kanun hükmünde bir belediyenin sınırları içerisinde verem savaş derneği teşkilatı var ise eğlence vergisi gelirlerinin %10’unun bu derneğe verileceği belirtilmiş olup, bu madde uyarınca eğlence vergisinden pay verilmesi için ilk olarak Verem Savaş Derneği teşkilatının bulunması, ikinci olarak da bu teşkilatın ilgili belediye sınırları içerisinde olması gerekir. Maddede belirtilen dernek teşkilatı ile kastedilenin ne olduğunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. 5368 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinin düzenleniş biçiminden teşkilattan kastedilenin verem sanatoryumları, hastahaneleri, prevatoryumları ve dispanserleri veya hastahanelere ek olarak verem pavilyonları olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bir verem savaş derneği teşkilatından bahsetmek için dernek tarafından bu sayılanlardan birinin kurulması gerekmektedir. Belediye sınırları içerisinde Verem Savaş Derneği tarafından kurulmuş bir teşkilatın bulunmadığı dikkate alındığında, 2464 sayılı Kanun maddesinin belirttiği belediye sınırları içerisinde dernek teşkilatı bulunma şartı sağlanmadığından dolayı eğlence vergisinin %10’unun derneğe ödenmesine yasal olarak imkân bulunmamaktadır.

Belediyenin 1.000,00 TL eğlence vergisi payını 31.07.2004 tarihinden itibaren ödememesi neticesi Derneğin açtığı davada İzmir Üçüncü Vergi Mahkemesinin 2006/711 Esas, 2007/138 sayılı kararıyla oybirliğiyle davanın reddine karar verilmiş, söz konusu karar Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 2007/2850 Esas, 2009/2913 Kararı ile 3/2 çoğunlukla bozulmuş, Dokuzuncu Dairenin 2010/2276 Esas, 2010/4711 Kararı ile karar düzeltme sebepleri olmadığından istemin reddine oybirliğiyle karar verilmiş, Danıştay Dokuzuncu Dairenin bozma kararına istinaden İzmir Üçüncü Vergi Mahkemesinin 2010/2431 Esas, 2011/118 sayılı kararıyla oybirliğiyle davanın kabulüne karar verilmiş, söz konusu kararın temyiz edilmesi

üzerine Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 2011/4945 Esas, 2013/2437 Kararında Vergi Mahkemesince Dairenin bozma kararına uyularak karar verildiği anlaşılması üzerine temyiz isteminin reddine ve Vergi Mahkemesi kararının onanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir. Dokuzuncu Dairenin 2013/9519 Esas, 2013/12457 Kararı ile karar düzeltme sebepleri olmadığından istemin reddine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Mahkemelerin hatta aynı mahkemelerin birbirleriyle çelişen kararlar verdiği göz önüne alındığında, içtihat kararları ile istikrar ve içtihat özelliğine sahip yüksek mahkeme kararlarına göre işlem yapılması tabiidir. Ancak asıl olarak mevzuata göre işlem yapılması gerekir. Olay verilecek pay meselesi olduğuna göre vergiye ilişkin bir durum değildir. Yani Vergi Mahkemesinin görev alanında değildir. Söz konusu davada görevli mahkeme hususu belediye tarafından ifade edilmemiştir. Söz konusu kararın münferit ve 1.000,00 TL'lik ödemeye özgü olduğu anlaşılmaktadır. Bu dava vergiye ilişkin olmadığından Vergi Mahkemelerinin görev alanında olmadığı istikrar haline gelmiş güncel İdare Mahkemeleri ile Danıştay Sekizinci Daire kararlarından anlaşılmaktadır. Danıştay Sekizinci Dairesinin 2012/11551 Esas, 2014/7239 karar sayılı ilamında yer alan gerekçeler haklılığı teyit etmektedir. Verem Savaş Derneği tarafından kurulmuş bir teşkilat olmadığından bahisle, verginin %10'unun ödeme imkânı bulunmadığından davanın reddine yönelik istikrar bulmuş mahkeme kararları şöyledir. Bursa Birinci İdare Mahkemesi E:2014/569, K:2015/569 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2015/13220, K:2019/9621, Antalya İkinci İdare Mahkemesi E:2016/243, K:2016/418 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2016/12755, K:2016/10707 ve aynı Dairenin E:2017/3654, K:2018/8650 Karar Düzeltme Ret, Antalya Birinci İdare Mahkemesi E:2013/325, K:2013/1273 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2014/1151, K:2014/7271 ve aynı Dairenin E:2015/6277, K:2016/10706 Karar Düzeltme Ret, Antalya İkinci İdare Mahkemesi E:2016/750, K:2016/849 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2016/14575, K:2016/10705, Antalya Üçüncü İdare Mahkemesi E:2013/324, K:2013/873 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2014/5902, K:2014/7273 ve aynı Dairenin E:2015/4844, K:2016/6355 Karar Düzeltme Ret, Antalya İkinci İdare Mahkemesi E:2016/218, K:2016/416 ile bu kararı onayan Danıştay Sekizinci Dairesinin E:2016/12594, K:2017/5759 sayılabilir. Narlıdere Belediyesi ile ilgili dava Belediyenin 1.000,00 TL eğlence vergisi payını 31.07.2004 tarihinden itibaren ödememesi ile ilgilidir. Dolayısıyla 1.000,00 TL eğlence vergisi payı ile ilgili uyulması zorunlu kesinleşmiş karar bulunmaktadır. Ancak bu tarihten sonraki paylarla ilgili Mahkeme kararlarının olmadığı dikkate alınmalıdır. Mevzuat açık olmakla birlikte istikrar haline gelmiş yargı kararları dikkate

alındığında söz konusu payın ödenmesiyle ilgili yeni duruma göre işlem tesisi edilmesi zorunlu hale gelmektedir.

Derneğin başka ilçede Verem Savaş Dispanseri bulunduğu ve tüm ilçelerdeki verem hastalarının da buraya gelerek yardım alması sebebiyle bu belediyelerin eğlence vergisi gelirlerinin %10'unun ödenmesi gerektiği şeklinde bir iddia da bulunmak mümkün ise de, Yasa maddesinde belediyenin sınırları içerisinde dernek teşkilatı bulunmasının belirtildiği ve bu şekilde il merkezinde hizmet veren dernek teşkilatlarına ilçe belediyeleri tarafından pay verileceğine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından dolayı bu iddiaya katılmak mümkün değildir.

İlçe Belediye sınırları içerisinde Verem Savaş Derneği tarafından kurulmuş bir teşkilat bulunmadığından dolayı, gerek 2464 ve gerekse de 5368 sayılı Kanun hükümlerine göre eğlence vergisinin %10'unun söz konusu derneğe ödenmemesi gerekmektedir.

BULGU 25: Kapalı Teklif Usulü İle Yapılan İhalede İhale Karar Tutanağında Bulunması Gereken Bilgilere Yer Verilmemesi

Belediyenin gerçekleştirdiği, kapalı teklif usulü yapılarak ihale edilen ve artırım uygulanan 8338 Ada 1 Parselde İnşaat, Spor Tesisleri, Tenis Kortu ve Üniteleri Projelendirilerek Yapımı, Kiralanmak Suretiyle Kullanım Hakkı işine ait ihale dosyasının incelenmesinden; ihale karar tutanağında bulunması gereken bilgilerin mevcut olmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 36'ncı maddesinde, kapsama dahil idarelerin satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülmesinde kapalı teklif usulünün esas olduğu belirtilmiş; kapalı teklif usulüne ilişkin 37'nci maddesinde tekliflerin hazırlanmasına, 38'nci maddesinde tekliflerin verilmesine ilişkin şekil ve şartlara yer verilmiştir. Aynı Kanun'un "Dış zarfların açılması" başlıklı 39'uncu maddesinde;

"Tekliflerin açılma saati gelince, kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla belirtildikten sonra dış zarflar hazır bulunan istekliler önünde alınıp sırasına göre açılarak, istenilen belgelerin ve geçici teminatın tam olarak verilmiş olup olmadığı aranır. Dış zarfın üzerindeki alındı sıra numarası iç zarfın üzerine de yazılır.

Belgeleri ile teminatı usulüne uygun ve tam olmayan isteklilerin teklif mektubunu taşıyan iş zarfları açılmayarak başkaca işleme konulmadan, diğer belgelerle birlikte kendilerine veya vekillerine iade olunur. Bunlar ihaleye katılamazlar.”

“İç zarfların açılması ve son tekliflerin alınması” başlıklı 40’ncı maddesinde;

“Teklif mektuplarını taşıyan iç zarflar açılmadan önce, ihaleye katılacaklardan başkası ihale odasından çıkarılır. Bundan sonra zarflar numara sırası ile açılarak, teklifler komisyon başkanı tarafından okunur veya okutulur ve bir listesi yapılır. Bu liste komisyon başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır.

Şartnameye uymayan veya başka şartlar taşıyan veya 37 nci maddenin son fıkrası hükmüne uygun olmayan teklif mektupları kabul edilmez.

Kapalı teklif usûlü ile yapılan artırma ihalelerinde; geçerli en yüksek teklifin altında olmamak üzere, oturumda hazır bulunan isteklilerden sözlü veya yazılı teklif alınmak suretiyle ihale sonuçlandırılır.

Ancak, geçerli teklif sayısının üçten fazla olması durumunda bu işlem, geçerli en yüksek teklif üzerinden, oturumda hazır bulunan en yüksek üç teklif sahibi istekliyle, bu üç teklif ile aynı olan birden fazla teklifin bulunması halinde ise bu istekliler dahil edilmek suretiyle yapılır.

*Komisyon, uygun gördüğü her aşamada oturumda hazır bulunan isteklilerden yazılı son tekliflerini alarak ihaleyi sonuçlandırabilir. **Bu husus, ihale komisyonunca ikinci bir tutanakla tespit edilir.”***

düzenlemelerine yer verilmiş; 41’nci maddesinde de, ihale komisyonunca gelen tekliflerin incelenerek ihalenin yapılıp yapılmadığı, tekliflerin daha ayrıntılı incelenmesi için ek süreye ihtiyaç duyulup duyulmadığı gibi hususların da gerekçeli karar veya karar özeti halinde yazılarak komisyon başkan ve üyeleri tarafından imzalanacağı ve durumun hazır bulunanlara bildirileceği belirtilmiştir. Belirtilen mevzuat hükümlerinden görüleceği üzere Kanun koyucu düzenlemede; ihale süreci ile ilgili tekliflerin hazırlanması, sunulması, tekliflerin incelenmesi, karara bağlanması ve duyurulması gibi hususları ayrıntılı olarak belirtmiş, şekil şartlarını taşımayan tekliflerin değerlendirme dışı bırakılacağını belirtmiştir.

Söz konusu ihaleye ait dosyanın incelenmesinden, yüklenicinin teklif mektubunda, yaklaşık yapım maliyeti 3.806.442,00 TL olarak belirlenen spor tesislerinin yapımı sonrasında işletme kira bedeli olarak işin tamamına aylık 7.100,00 TL teklif verdiği, bununla birlikte işe

ilişkin olarak kaç isteklinin teklif verdiği, ne kadar artırım uygulandığı gibi hususlara gerekçeli ihale karar tutanağında yer verilmediği görülmüştür. Nitekim; ilgili birim tarafından Belediye Encümenine yazılan 13.12.2021 tarihli ve 13694 sayılı yazıda da, 23.11.2021 tarih ve 127 nolu Encümen kararında ihaleyi alan isteklinin belirtilmediği ifade edilmiştir. Bunun üzerine; 14.12.2021 tarihli Encümen kararında, ihaleye ... İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti'nin katıldığı ve işletme kira bedeli olarak aylık 8.000,00 TL (KDV hariç) teklif verdiği, sonuç olarak verilen teklifin kabul edilerek ilgili birime gönderilmesine karar verildiği belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirtilen düzenlemeler uyarınca; ihaleye kaç isteklinin iştirak ettiği, verilen teklifler, varsa kabul edilmeyen tekliflere ilişkin gerekçeler ve diğer hususlar ile artırım yapılmışsa bunlara ilişkin bilgilere ihale karar tutanağında açıkça yer verilmelidir.

BULGU 26: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesaplarda Takip Edilmesi

Muhasebe kayıtları üzerinden yapılan incelemede, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında takip edilmesi gereken bazı harcamaların farklı hesaplarda takibinin yapıldığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta olan yatırımlar hesabının niteliğini belirten 204'üncü maddesinde; *“(1) Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fülen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.”* düzenlemesine yer verilmiştir.

Belirtilen Yönetmelik uyarınca; yapımı süren işlere ilişkin yapılan harcamaların geçici kabulünün yapılmasına kadar olan süreçte 258 Hesabında takibinin yapılması gerekirken, “Güngören Caddesi ve Yan Yolların Yayalaştırılıp Düzenlenmesi Yapım İşi” kapsamında yapılan toplam 707.585,28 TL tutarındaki hakedişin 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında, “Narlı Mahallesi Sokak Sağlıklaştırma ve Kentsel Tasarım İşi” kapsamında yapılan toplam 3.953.358,93 TL tutarındaki hakedişinde 630-Giderler Hesabında takibinin yapıldığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında; 27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği uyarınca 258-Yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanılmasında, yapımı süren işlere ilişkin yapılan harcamaların geçici kabulünü yapılmasına kadar olan süreçte 258 Hesabında takibinin yapıldığı, belirtilen hakedişlerin ise sehven farklı hesaplara kaydının yapıldığı belirtilmiştir.

Geçici kabul yapılana kadar yapımı devam eden maddi duran varlıklar için yapılan bu harcamaların 258 Hesabı yerine farklı hesaplarda takip edilmesi mali tablolarda hataya yol açtığından dolayı ilgili hesaba kaydının yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kuruma Ait Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Dernek ve Vakıflara Tahsis Edilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde Bulgu 3 ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları	2018	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde Bulgu 12 ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır.